

Ročník 1988

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 2

Vydána dne 26. února 1988

Cena Kčs 2,60

OBSAH:

14. Vyhláška federálního ministerstva zahraničního obchodu, kterou se vyhláší Rád Rozhodčího soudu Československé obchodní a průmyslové komory
15. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Vídeňské úmluvě o smluvním právu
16. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Dohodě o kulturní spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Keňské republiky
17. Vyhláška ministerstva školství České socialistické republiky a ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky, kterou se mění vyhláška č. 3/1987 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, středních odborných učilišť pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštních odborných učilišť
18. Vyhláška Státní plánovací komise o krácení fondů paliv a energie
Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů
Oznámení o uzavření mezinárodních smluv

14

VYHLÁŠKA

federálního ministerstva zahraničního obchodu

ze dne 15. ledna 1988,

kteřou se vyhláší Rád Rozhodčího soudu Československé obchodní a průmyslové komory

Federální ministerstvo zahraničního obchodu stanoví podle § 48 zákona č. 42/1980 Sb., o hospodářských stycích se zahraničím:

§ 1

Federální ministerstvo zahraničního obchodu na návrh předsednictva Rozhodčího soudu Československé obchodní a průmyslové komory vyhlá-

šuje Rád Rozhodčího soudu Československé obchodní a průmyslové komory. Text Řádu se vyhláší v příloze této vyhlášky.

§ 2

Řádu se použije na všechny spory, v nichž návrh na zahájení řízení (žaloba) byl podán počínaje dnem 1. března 1988.

§ 3

Zrušuje se vyhláška federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 104/1981 Sb., kterou se vyhlašuje Řád Rozhodčího soudu Československé obchodní a průmyslové komory. Řádu uvedeného v její příloze se však použije i nadále na spory,

v nichž návrh na zahájení řízení byl podán předem dnem 1. března 1988.

§ 4

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. března 1988.

Ministr:

Ing. Štěrba v. r.

Příloha k vyhlášce č. 14/1988 Sb.

Ř Á D

Rozhodčího soudu Československé obchodní a průmyslové komory

Č Á S T P R V Á

Z Á K L A D N Í U S T A N O V E N Í

§ 1

Základy činnosti

(1) Rozhodčí soud Československé obchodní a průmyslové komory (dále jen „Rozhodčí soud“) působí při Československé obchodní a průmyslové komoře jako stálý, nezávislý orgán pro rozhodování sporů o majetkové nároky nezávislými rozhodci podle předpisů o rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku (zákon č. 98/1963 Sb., o rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku a o výkonu rozhodčích nálezů).

(2) Rozhodčí soud rozhoduje spory uvedené v odstavci 1, jestliže jeho pravomoc vyplývá pro daný spor.

- a) z mezinárodní smlouvy (§ 35 zákona č. 98/1963 Sb.),
- b) z platné rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami (§ 2—4 zákona č. 98/1963 Sb.),
- c) z písemných projevů stran v zahájeném rozhodčím řízení, ze kterých je patrná nepochybná vůle podřídit se pravomoci Rozhodčího soudu.

(3) Nedostatek pravomoci (příslušnosti) Rozhodčího soudu nemůže vytýkat strana, která se pustila do projednávání sporu ve věci samé, aniž nedostatek pravomoci (příslušnosti) namítla. K pozdějšímu uplatnění námítky se přihlédne jen

tehdy, jde-li o věc, která svou povahou nemůže být projednávána v rozhodčím řízení.

(4) Řízení před Rozhodčím soudem je jednoinstanční.

Č Á S T D R U H Á

O R G A N I Z A C E R O Z H O D Č Í H O S O U D U

§ 2

Složení Rozhodčího soudu

Rozhodčí soud se skládá z předsednictva Rozhodčího soudu (dále jen „předsednictvo“), rozhodců, tajemníka a jeho stálého zástupce.

§ 3

Předsednictvo Rozhodčího soudu

(1) V čele Rozhodčího soudu je devítičlenné předsednictvo volené představenstvem Československé obchodní a průmyslové komory na dobu 3 let. Nemůže-li člen předsednictva vykonávat funkci, zvolí představenstvo Československé obchodní a průmyslové komory na zbývající část funkčního období nového člena předsednictva.

(2) Předsednictvo volí ze svého středu předsedu a dva místopředsedy. Místopředsedové zastupují předsedu ve všech jeho funkcích v době jeho nepřítomnosti, a to v pořadí, které určí předsednictvo při jejich volbě.

(3) Členové předsednictva mohou vykonávat funkce rozhodce nebo předsedy rozhodčího sená-

tu, pokud se v téže věci nezúčastní rozhodování předsednictva podle § 24 a 25 Řádu.

(4) Předsednictvo vykonává úkony, které jsou mu svěřeny tímto Řádem a všechny jiné úkony, které patří do pravomoci Rozhodčího soudu a které nepřísluší předsedovi Rozhodčího soudu, rozhodcům ani tajemníkovi. Dohlíží na řádný chod rozhodčího řízení a prostřednictvím sekretariátu obstarává správní agendu Rozhodčího soudu. Schází se na pravidelných schůzích, které svolává předseda Rozhodčího soudu. Schůze předsednictva připravuje tajemník, který se také všech jednání předsednictva zúčastňuje s hlasem poradním.

(5) Předsednictvo je způsobilé se usnášet, jestliže je přítomna nadpoloviční většina jeho členů; usnází se nadpoloviční většinou přítomných členů.

(6) Členové předsednictva jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděli v souvislosti s výkonem funkce člena předsednictva.

Rozhodci

§ 4

(1) Spory rozhodují rozhodci. Při výkonu funkce jsou rozhodci nezávislí a nemají nikdy povahu zástupce kterékoliv strany.

(2) Spor rozhoduje rozhodčí senát složený ze 3 rozhodců nebo — pokud se strany o tom dohodly — jediný rozhodce. Ustavení rozhodčího senátu, nebo jmenování jediného rozhodce, se provádí podle tohoto Řádu (§ 23).

(3) Rozhodci jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděli v souvislosti s výkonem funkce rozhodce.

(4) Pokud ze smyslu jednotlivých ustanovení nevyplývá něco jiného, platí vše, co je stanoveno o rozhodcích a rozhodčím senátu, také o jediném rozhodci.

§ 5

(1) Rozhodcem může být jen osoba zapsaná v listině rozhodců nebo vykonávající funkci člena předsednictva. Československé státní občanství není pro zápis do listiny rozhodců podmínkou.

(2) O zapsání do listiny rozhodců a vyškrtnutí rozhodců z této listiny rozhoduje předsednictvo. Při rozhodování o zápisech cizích státních příslušníků do listiny rozhodců se přihlíží k vzájemnosti.

(3) Listinu rozhodců vede tajemník Rozhodčího soudu.

(4) Do listiny rozhodců mohou být zapsány osoby, které si svou činností v hospodářském životě, zejména v mezinárodním obchodu, nebo jinou svou odbornou činností osvojily způsobilost

pro funkci rozhodce a jejichž vědomostí a zkušeností, včetně znalostí práva, ve spojení s jejich osobními vlastnostmi dávají záruku úspěšného vykonávání této funkce.

§ 6

Tajemník

(1) Tajemník organizuje agendu spojenou s činností Rozhodčího soudu a vykonává ostatní činnosti stanovené tímto Řádem, zejména pečuje o řádný časový průběh rozhodčího řízení, o řádné vyhotovení všech rozhodnutí Rozhodčího soudu, o úschovu veškerých písemností Rozhodčího soudu, podepisuje doložku o nabytí právní moci rozhodnutí a se souhlasem předsednictva Rozhodčího soudu uveřejňuje vhodným způsobem rozhodnutí zásadní důležitosti. Může se zúčastnit všech ústních jednání před rozhodci.

(2) Stálý zástupce tajemníka vykonává práce podle pokynů tajemníka a za jeho nepřítomnosti ho zastupuje.

ČÁST TŘETÍ

ŘÍZENÍ

1. Obecná ustanovení

§ 7

Sídlo Rozhodčího soudu a místo konání ústních jednání

(1) Sídlem Rozhodčího soudu je Praha.

(2) Pravidelným místem konání ústních jednání je Praha. Z podnětu rozhodčího senátu nebo na základě dohody stran lze konat ústní jednání v Bratislavě nebo na jiném místě v ČSSR nebo v zahraničí.

(3) O konání ústních jednání v zahraničí informuje rozhodčí senát předsednictvo. Má-li se konat ústní jednání v zahraničí z podnětu rozhodčího senátu, je k tomu zapotřebí souhlasu stran.

§ 8

Předkládání písemností

(1) Veškeré písemnosti týkající se zahájení a konání rozhodčího řízení musí být předloženy v takovém počtu, aby každá ze stran a všichni členové rozhodčího senátu měli po jednom vyhotovení a sekretariát rovněž jedno vyhotovení.

(2) Písemnosti, s výjimkou písemných důkazů, se předkládají v češtině či slovenštině nebo v jazyku kontraktu nebo v jazyku, ve kterém strany mezi sebou korespondovaly. Rozhodčí soud může podle vlastní úvahy nebo na návrh strany vyžádat od strany, která písemnost předložila, překlad do češtiny nebo slovenštiny, nebo zajistit takový překlad na její náklad.

§ 9

Jazyk, ve kterém se řízení koná

(1) Ústní jednání se koná a rozhodnutí se vynáší v češtině nebo slovenštině s tlumočením do jiného jazyka na žádost jedné ze stran. Rozhodčí soud na tuto žádost strany a na její účet zabezpečí službu tlumočnicka, případně obstará také překlad rozhodnutí Rozhodčího soudu, jakož i jiných písemností.

(2) Se souhlasem stran může rozhodčí senát podle potřeby konat ústní jednání přímo v jiném jazyku.

§ 10

Základ řešení sporů

Rozhodčí soud řeší spory podle norem použitelného hmotného práva a v jeho rámci se řídí smlouvou uzavřenou mezi stranami s přihlédnutím k mezinárodním obchodním zvyklostem.

§ 11

Doručování

(1) Písemnosti ve sporu zasílá stranám tajemník, a to na adresu, kterou strana uvedla, nebo zvolenému právnímu zástupci.

(2) Žaloby, žalobní odpovědi, předvolání, rozhodčí nálezy a usnesení se zasílají doporučeným dopisem s potvrzením o doručení.

(3) Ostatní písemnosti se mohou zasílat doporučeným nebo obyčejným dopisem a oznámení kromě toho také telegraficky, dálnopisem nebo telefaxem.

(4) Kterákoliv z písemností výše uvedených může být doručena rovněž osobně na potvrzení.

(5) Všechna doručení Rozhodčího soudu jsou platná, byla-li učiněna podle odstavců 1—4, a to i tehdy, jestliže adresát písemnost odepřel převzít nebo přes oznámení poštovního úřadu nevyzvedl. Stačí však, bylo-li doručeno podle procesního práva státu místa doručení.

(6) Jestliže strana po zahájení rozhodčího řízení změnila adresu, aniž to oznámila Rozhodčímu soudu, je doručení platně provedeno odesláním písemností způsobem uvedeným v odstavcích 2 a 3 na její poslední známou adresu.

(7) Jestliže se nepodařilo doručit na poslední známou adresu účastníka, který ne zvolil ani právního zástupce ani zmocněnce k přijímání písemností může mu předseda Rozhodčího soudu jmenovat opatrovníka k přijímání písemností.

(8) Žádost o doručování prostřednictvím dožadujícího orgánu soudu nebo orgánu nebo jiné žádost o poskytnutí právní pomoci prostřednictvím takového soudu nebo orgánu patří do působnosti předsedy Rozhodčího soudu.

§ 12

Přerušování řízení

Projednání sporu může být na žádost strany nebo z podnětu rozhodčího senátu z vážného důvodu na určitou dobu přerušeno. Usnesení o přerušování vydává předseda rozhodčího senátu a nebyl-li rozhodčí senát ještě ustaven, předseda Rozhodčího soudu. Jestliže nedojde do jednoho měsíce po uplynutí doby, na kterou bylo řízení přerušeno, k jejímu prodloužení z podnětu stran nebo rozhodčího senátu, bude v řízení pokračováno.

§ 13

Navrácení v předešlý stav

Jestliže až do vyhlášení rozhodčího nálezu, a nebyl-li vyhlášen, až do jeho doručení, se nemohla některá strana z vážných důvodů zúčastnit řízení zcela nebo zčásti, nebo nevykonala nějaký úkon potřebný k hájení svého práva, učiní rozhodčí senát, a nebyl-li ještě ustaven, předseda Rozhodčího soudu k návrhu této strany přiměřené opatření, aby mohla vykonat dodatečně to, co zameškala.

§ 14

Zajištění důkazů a předběžná opatření

(1) Po podané žalobě, avšak před ustavením rozhodčího senátu, může předseda Rozhodčího soudu v naléhavých případech na žádost obou stran nebo i jedné z nich zajistit důkaz a k tomu účelu může stanovit jednoho nebo i více znalců anebo učinit jiné vhodné opatření.

(2) Před zahájením rozhodčího řízení nebo v jeho průběhu může kterákoliv strana požádat příslušný orgán o vydání předběžného opatření. O podání takové žádosti musí strana uvědomit Rozhodčí soud.

§ 15

Vedlejší účastníci

(1) Kromě stran (žalobce a žalovaného) se může řízení účastnit jako vedlejší účastník ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku. Jiné osoby nemohou být účastníky řízení.

(2) V řízení má vedlejší účastník stejná práva a povinnosti jako účastník. Jedná však pouze sám za sebe. Jestliže jeho úkony odporují úkonům strany, ke které přistoupil, posoudí je soud po uvážení všech okolností. Ke skutkovým údajům vedlejšího účastníka však mohou rozhodčí přihlídnout, i když odporují skutkovým údajům strany.

§ 16

Fauzilit ustanovení zákona č. 98/1963 Sb.

Otázky řízení, které nejsou upraveny v tomto řádu, se řídí ustanoveními zákona č. 98/1963 Sb.,

o rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku a o výkonu rozhodčích nálezů.

§ 17

Platnost ustanovení o řízení

Ustanovení tohoto Řádu o řízení před rozhodčím senátem (před jediným rozhodcem) platí přiměřeně i pro úkony prováděné předsednictvem, předsedou nebo tajemníkem, pokud z tohoto Řádu nevyplývá něco jiného.

2. Zahájení řízení

§ 18

Podání žaloby

(1) Rozhodčí řízení se zahajuje podáním žaloby Rozhodčímu soudu. Podmínkou pro projednání žaloby je zaplacení poplatku za rozhodčí řízení.

(2) Nevyplývá-li z mezinárodní smlouvy, kterou je ČSSR vázána, něco jiného, považuje se za datum podání žaloby den, kdy byla žaloba doručena Rozhodčímu soudu.

§ 19

Obsah žaloby

(1) V žalobě musí být uvedeno:

- a) označení stran;
- b) nárok žalobce;
- c) podpis žalobce;
- d) adresy stran.

(2) Žaloba má také obsahovat:

- a) poukaz na založení pravomoci (příslušnosti) Rozhodčího soudu, pokud pravomoc (příslušnost) nevyplývá z mezinárodní smlouvy pro strany závazné;
- b) uvedení skutkových a právních okolností, na kterých žalobce zakládá své žalobní nároky, a poukaz na důkazní prostředky, jimiž lze tyto okolnosti prokázat;
- c) hodnota předmětu sporu;
- d) doklad o zaplacení poplatku za rozhodčí řízení;
- e) jméno a příjmení rozhodce, kterého jmenuje žalobce, nebo žádost, aby rozhodce byl jmenován předsedou Rozhodčího soudu; žalobce může rovněž jmenovat náhradního rozhodce.

§ 20

Hodnota předmětu sporu

(1) Žalobce je povinen uvést v žalobě hodnotu předmětu sporu také v případech, kdy jeho nárok nebo část nároku má nepeněžní povahu.

(2) Hodnota předmětu sporu se určuje zejména:

- a) vymáhanou částkou v žalobách o peněžité plnění;
- b) hodnotou vymáhaného majetku v žalobách o vydání majetku;
- c) hodnotou předmětu právních vztahů v okamžiku podání žaloby v žalobách určovacích nebo v žalobách o změnu právních vztahů;
- d) na základě údajů, které jsou k dispozici, o materiálních zájmech žalobce v případech žalob o určité konání nebo nekonání.

(3) V žalobách sestávajících z několika nároků musí být částka každého nároku stanovena samostatně; hodnota předmětu sporu se stanoví součtem všech nároků.

(4) Jestliže žalobce nestanovil hodnotu předmětu sporu nebo jestliže ji stanovil nesprávně, určí Rozhodčí soud z vlastního podnětu nebo na žádost žalovaného hodnotu předmětu sporu na základě údajů, které jsou k dispozici.

§ 21

Odstranění vad žaloby

(1) Jestliže tajemník zjistí, že žaloba byla podána tak, že nebylo přihlédnuto k požadavkům uvedeným v § 19, vyzve žalobce, aby odstranil zjištěné vady, přičemž, pokud jde o požadavky uvedené v § 19 odst. 1, nesmí lhůta k odstranění vady být delší než 2 měsíce ode dne, kdy mu byla zmíněná výzva tajemníka doručena. Budou-li tyto vady odstraněny v určené lhůtě, platí za den podání žaloby den uvedený v § 18 odst. 2. Do odstranění uvedených vad se žaloba neprojednává.

(2) V případech, kdy žalobce bez ohledu na výzvu k odstranění uvedených vad trvá na projednání sporu, bude se v řízení pokračovat, jestliže to povaha vady žaloby připouští, a bude vydán rozhodčí nález ve věci samé; jinak bude řízení zastaveno.

3. Příprava projednání sporu

§ 22

Odpověď na žalobu

(1) Má-li tajemník za to, že žaloba může být předmětem řízení podle tohoto Řádu, uvědomí o jejím podání žalovanou stranu a zašle jí kopii žaloby s příloženými písemnostmi, jakož i listinu rozhodců a Řád tohoto Rozhodčího soudu.

(2) Současně tajemník vyzve žalovanou stranu, aby během 30 dnů po doručení žaloby předložila k ní své písemné vyjádření podepřené příslušnými důkazy. Na žádost žalované strany může být tato lhůta prodloužena.

(3) V téže lhůtě je žalovaná strana povinna oznámit jméno a příjmení rozhodce, kterého si zvolila, nebo požádat, aby předseda Rozhodčího soudu jmenoval rozhodce za ní; žalovaná strana může rovněž zvolit náhradního rozhodce.

§ 23

Ustavení rozhodčího senátu nebo volba (jmenování) jediného rozhodce

(1) Rozhodci jmenování podle § 19 a 22 stranami nebo předsedou Rozhodčího soudu zvolí z listiny rozhodců předsedu rozhodčího senátu.

(2) Jestliže strany nejmenují rozhodce ve stanovené lhůtě nebo jestliže rozhodci nezvolí předsedu rozhodčího senátu do 14 dnů ode dne oznámení o jmenování rozhodce, určí rozhodce nebo předsedu rozhodčího senátu předseda Rozhodčího soudu.

(3) Vystupuje-li ve sporu více žalobců nebo více žalovaných, je každá ze sporných stran povinna jmenovat bez ohledu na počet žalobců či žalovaných po jednom rozhodci. Jestliže by mezi žalobci nebo mezi žalovanými nedošlo k dohodě ve lhůtě stanovené tajemníkem, jmenuje rozhodce předseda Rozhodčího soudu.

(4) Jediný rozhodce se volí vzájemnou dohodou stran, a nedojde-li k dohodě, je jmenován předsedou Rozhodčího soudu.

(5) Dokud není ustaven rozhodčí senát (jediný rozhodce), je předseda Rozhodčího soudu oprávněn vykonávat všechny procesní úkony, pokud nejsou svěřeny tajemníkově.

§ 24

Odmítnutí rozhodce, znalce a tlumočnicka

(1) Každá ze stran je oprávněna odmítnout rozhodce, předsedu rozhodčího senátu nebo jediného rozhodce, jestliže se domnívá, že jsou předpojatí, zejména jestliže je možno předpokládat, že jsou osobně, ať přímo či nepřímě, zainteresováni za výsledku sporu. Rovněž rozhodce, předseda rozhodčího senátu nebo jediný rozhodce mohou prohlásit, že se vzdávají funkce. Odmítnutí musí být provedeno do zahájení ústního jednání. Jestliže k odmítnutí dojde později, rozhodne se o něm jenom v tom případě, kdy důvod, který vedl k opožděnému odmítnutí, byl uznán za závažný.

(2) O odmítnutí rozhodce rozhodují zbývající členové rozhodčího senátu. Jestliže mezi nimi nedojde k dohodě nebo jestliže odmítnutí směřuje proti dvěma rozhodcům, rozhoduje o odmítnutí předsednictvo, které také rozhodne o odmítnutí jediného rozhodce.

(3) Bude-li odmítnutí vyhověno, bude nový rozhodce, pokud jej nenahrazuje náhradní rozhodce, nový předseda rozhodčího senátu nebo nový jediný rozhodce zvolen nebo jmenován podle tohoto Řádu.

(4) Stejným způsobem bude postupováno v případě, že se rozhodce, předseda rozhodčího

senátu, jediný rozhodce nebo nový rozhodce nemohou účastnit projednávání věci.

(5) V případě nutnosti může rozhodčí senát a přihlédnutím k návrhům stran znovu projednat otázky, které již byly projednány na předchozích jednáních ve věci konaných do takové změny.

(6) Z důvodů uvedených v odstavci 1 mohou být odmítnuti znalci a tlumočníci. V tomto případě rozhoduje o odmítnutí rozhodčí senát.

§ 25

Rozhodování o pravomoci (příslušnosti)

(1) O pravomoci (příslušnosti) Rozhodčího soudu rozhoduje jeho předsednictvo. Za tím účelem mu rozhodci, pokud již byli ustaveni, jinak tajemník, předloží spis se stručnou zprávou, a to v každém případě, kdy se bude rozhodovat o pravomoci (příslušnosti) Rozhodčího soudu s ohledem na námitku strany nebo s ohledem na pochybnosti rozhodců či tajemníka, případně jsou-li rozhodci či tajemník názoru, že Rozhodčí soud je nepřislušný.

(2) Předsednictvo zastaví řízení usnesením, dojde-li k názoru, že není dána pravomoc (příslušnost) Rozhodčího soudu k projednávání a rozhodování věci. Rovněž usnesením zamítne námitku nepřislušnosti, jestliže dojde k názoru, že Rozhodčí soud je příslušným.

(3) Před rozhodnutím může předsednictvo podle okolností nařídit ústní jednání.

(4) Rozhodčí senát, dříve než předloží předsednictvu k rozhodnutí otázku pravomoci (příslušnosti), učiní opatření, která považuje za nezbytná k odvrácení újmy pro strany nebo k zachování výsledků řízení, pokud k nim není příslušný soud nebo jiný orgán.

§ 26

Příprava projednání sporu rozhodčím senátem

Rozhodčí senát prověří stav přípravy sporu k projednání a shledá-li to nutným, učiní doplňující opatření k přípravě sporu, zejména vyžádá od stran písemná stanoviska, důkazy a další doplňující písemnosti a stanoví k tomu přiměřené lhůty.

§ 27

Předvolání k ústnímu jednání

(1) O čase a místě ústního jednání vyrozumí Rozhodčí soud strany předvoláním, které jim bude zasláno s takovým předstihem, aby každá ze stran měla k dispozici lhůtu alespoň 30 dní na přípravu jednání a na cestu k ústnímu jednání.

(2) Se souhlasem stran může být tato lhůta kratší.

4. Projednání sporu

§ 28

Ústní jednání

(1) Spor se projednává v neveřejném zasedání. Se souhlasem rozhodčího senátu a stran mohou být jednání přítomny osoby, které nejsou účastníky řízení.

(2) Strany se účastní ústního jednání přímo nebo prostřednictvím svých řádně zmocněných zástupců, jež strany jmenují podle své volné úvahy, a to případně i z cizích státních příslušníků.

(3) Jestliže se nedostaví strana, která byla řádně uvědoměna o čase a místě ústního jednání, nebrání její nepřítomnost projednání sporu, jestliže nedostaví se strana do skončení projednání sporu nepožádá z vážných důvodů o odročení.

(4) Každá ze stran může prohlásit, že souhlasí s tím, aby se ústní jednání konalo v její nepřítomnosti.

(5) Ústní jednání může být podle potřeby odročeno na návrh strany nebo z podnětu rozhodčího senátu.

(6) Návrh na změnu termínu ústního jednání musí být podán v dostatečném časovém předstihu, aby mohla být informována protistrana a členové rozhodčího senátu.

§ 29

Rozhodování na základě písemných podkladů

Strany se mohou dohodnout, aby rozhodčí senát rozhodl spor bez ústního jednání pouze na základě písemností. Rozhodčí senát může však nahradit ústní jednání, jestliže se předložené písemnosti ukáží nedostačující pro rozhodnutí ve věci samé.

§ 30

Žaloba navzájem (protižaloba)

(1) Žalovaný je oprávněn podat protižalobu do skončení ústního jednání o základní žalobě. Jestliže však žalovaný způsobí průtahy v rozhodním řízení neodůvodněně opožděným předložením protižaloby, může mu být uložena náhrada zvýšené nákladů, které tím Rozhodčímu soudu vznikly, jakož i náhrada zvýšených výloh druhé strany s tím spojených.

(2) Na protižalobu se přiměřeně vztahují tyto požadavky jako na žalobu hlavní (§ 19).

§ 31

Pokus o smír

Rozhodčí senát je podle okolností případy oprávněn vyzvat v každém stadiu strany k uza-

vření smíru a uvést návrhy, doporučení a podněty, které podle jeho názoru mohou přispět k jeho uskutečnění.

§ 32

Zápis o ústním jednání

(1) O ústním jednání ve sporu se vede zápis v češtině nebo slovenštině, který musí obsahovat tyto údaje:

- a) označení Rozhodčího soudu;
- b) číslo sporu;
- c) místo a datum zasedání;
- d) označení sporných stran a jejich zástupců;
- e) údaj o účasti stran;
- f) jména rozhodců, svědků, znalců, tlumočnicka a ostatních účastníků ústního jednání;
- g) stručný, ale výstižný popis průběhu zasedání;
- h) požadavky stran a obsah jiných důležitých prohlášení;
- i) uvedení důvodů pro odročení ústního jednání nebo zakončení řízení;
- j) podpisy rozhodců.

(2) Strany jsou oprávněny seznámit se s obsahem zápisu a spolupodepsat jej. Na žádost strany mohou být usnesením rozhodčího senátu provedeny v zápisu změny nebo doplňky.

(3) Stranám se vydá nebo zašle kopie zápisu, případně spolu s překladem.

5. Dokazování

§ 33

Důkazy

(1) Strany jsou povinny dokázat okolnosti, na které se odvolávají jako na základ svých nároků nebo námitek. Rozhodčí senát si může vyžádat, aby strany poskytly další důkazy. Může také podle svého uvážení stanovit provedení znaleckého posudku a může si vyžádat i předložení důkazů třetími osobami.

(2) Strana může předložit písemné důkazy v originále nebo v kopii, kterou sama ověří. Rozhodčí senát je oprávněn vyžádat si originál nebo překlad těchto důkazů do jiného jazyka, jestliže je to nutné v zájmu rozhodnutí sporu.

(3) Důkazy se provádějí způsobem stanoveným rozhodčím senátem. Usnesením rozhodčího senátu může být provedení důkazů svěřeno jednomu z rozhodců. Obdobně postupuje i předsednictvo.

§ 34

Hodnocení důkazů

Hodnocení důkazů provádí rozhodčí senát i předsednictvo podle vlastního uvážení.

5. Skončení řízení**§ 35****Forma rozhodnutí**

Rozhodčí řízení se končí vydáním rozhodčího nálezu nebo vydáním usnesení o zastavení řízení.

§ 36**Vydání rozhodčího nálezu**

(1) Poté, co rozhodčí senát usoudí, že všechny okolnosti spojené se sporem jsou dostatečně vyjasněny, prohlásí ústní projednávání sporu za skončené a přistoupí k vydání rozhodčího nálezu. Rozhodčí nálež se vydává v případech, kdy se rozhoduje ve věci samé, a nebo ukládá povinnost nahradit náklady řízení, včetně případů, kdy se vydává nálež na základě žádostí stran, aby rozhodčí nálež byl vydán podle směru jimi uzavřeného a případně, kdy z projevů strany vyplývá, že netrvá na žalobním nároku, aniž výslovně vzaia žalobu zpět.

(2) Jestliže se ve výroku rozhodčího nálezu ukládá povinnost k nějakému plnění, určí rozhodčí zároveň lhůtu pro toto plnění.

(3) Je-li dostatečně vyjasněna jenom část projednávaného předmětu sporu, může rozhodčí senát prohlásit řízení za skončené, jen co do této části a rozhodnout částečným rozhodčím nálezem s tím, že v ostatních částech bude pokračováno v řízení a o nich rozhodnuto.

(4) Je-li sporným nárok jak co do důvodu, tak co do výše, může rozhodčí senát projednat a rozhodnout o nároku nejprve co do důvodu, a to mezitímním rozhodčím nálezem, a teprve poté, je-li to třeba, pokračovat v řízení o výši nároku a o tom rozhodnout.

(5) Ustanovení o rozhodčím nálezu platí i pro částečný a mezitímní rozhodčí nálež.

§ 37**Obsah rozhodčího nálezu**

(1) Rozhodčí nálež obsahuje zejména tyto údaje:

- a) název rozhodčího soudu;
- b) místo a datum vydání nálezu;
- c) jména a příjmení rozhodců nebo jediného rozhodce;
- d) označení stran a dalších účastníků sporu;
- e) předmět sporu a krátké vylíčení okolností sporu;
- f) rozhodnutí o žalobních nárocích, o poplatcích a o nákladech sporu;
- g) odůvodnění rozhodnutí;

h) podpisy alespoň dvou rozhodců nebo jediného rozhodce.

(2) Nemůže-li jeden z rozhodců podepsat rozhodčí nálež, potvrzuje tuto skutečnost v rozhodčím nálezu předseda Rozhodčího soudu svým podpisem s uvedením důvodů.

(3) Rozhodčí nálež spolupodepisuje předseda a tajemník Rozhodčího soudu; tím také ověřují podpisy rozhodců.

§ 38**Hlasování o rozhodčím nálezu**

(1) Rozhodčí senát se usnáší o rozhodčím nálezu neveřejným hlasováním většinou hlasů.

(2) Vyskytnou-li se více než dvě mínění o částkách, které má rozhodčí senát přiznat nebo zamítnout, připočítává se hlas odevzdaný pro nejvyšší částku ke hlasu odevzdanému pro částku nejbližší nižší.

§ 39**Vyhlášení rozhodčího nálezu**

(1) Po skončení ústního jednání se vyhlásí výrok rozhodčího nálezu stranám ústně nebo nejsou-li přítomny, oznámí se jim písemně.

(2) V odůvodněných případech může rozhodčí senát rozhodnout, že stranám bude doručen písemný rozhodčí nálež bez ústního vyhlášení.

(3) Do vyhlášení nebo odeslání písemného vyhotovení rozhodčího nálezu, který byl vydán bez vyhlášení, může rozhodčí senát nařídít nové ústní jednání, bude-li to potřebné k objasnění skutkového stavu nebo zjištění stanovisek stran.

§ 40**Doplnění a oprava rozhodčího nálezu**

(1) Na žádost strany podanou do 30 dnů od doručení rozhodčího nálezu stranám, může rozhodčí senát vydat doplňující nálež, jestliže se ukáže, že rozhodčí nálež neobsahuje odpověď na všechny nároky stran. Doplňující rozhodčí nálež se vydává na základě nového ústního jednání s předvoláním stran.

(2) Zjevné překlepy a chyby textu, které se netýkají podstaty sporu a také početní chyby v textu rozhodčího nálezu, mohou být opraveny usnesením rozhodčího senátu na žádost stran nebo z vlastního podnětu rozhodčího senátu.

(3) Doplňující nálež nebo opravné usnesení ohledně rozhodčího nálezu je neoddělitelnou součástí doplněného nebo opraveného nálezu. Strany nejsou povinny k placení jakýchkoliv nákladů spojených s doplněním nebo s opravou rozhodčího nálezu.

§ 41

Splnění rozhodčího nálezu

Rozhodčí nález je konečný a závazný. Strany jsou povinny splnit všechny povinnosti uložené v rozhodčím nálezu ve lhůtách v něm uvedených. Nestane-li se tak, podléhá rozhodčí nález nucenému výkonu v souladu s právním řádem státu výkonu.

§ 42

Zastavení řízení bez vydání nálezu

(1) Jestliže se ve sporu nevydává rozhodčí nález (§ 36), skončí se řízení vydáním usnesení.

(2) Usnesení o zastavení řízení se vydává zejména:

a) v případě, kdy žaloba byla vzata zpět žalobcem;

b) v případě, kdy strany uzavřely smír potvrzený rozhodčím senátem bez vydání nálezu ve smyslu ustanovení § 36 odst. 1.

(3) Pro vydání usnesení rozhodčího senátu platí ustanovení § 36—40. Jestliže rozhodčí senát nebyl ještě ustaven, vydá usnesení o zastavení řízení předseda Rozhodčího soudu.

7. Náklady řízení

§ 43

Náklady rozhodčího řízení

Součástí tohoto Řádu jsou Pravidla o nákladech rozhodčího řízení uvedená v příloze.

ČÁST ČTVRTÁ**SMÍRČÍ ŘÍZENÍ**

§ 44

(1) Rozhodčí soud může na podaný návrh v rámci své pravomoci (§ 1) provést dobrovolné smírčí řízení o vzneseném nároku, a to bez ohledu, zda v daném případě byla uzavřena rozhodčí smlouva.

(2) Smírčí řízení se provádí jen tehdy, souhlasí-li s tím také druhá strana. Řízení se koná před smírčím výborem složeným z tajemníka, který předsedá, a ze dvou členů, z nichž po jednom jmenuje každá ze stran.

(3) Strany přednesou svá stanoviska při jednání, svolaném tajemníkem k provedení smírčího řízení. Výsledkem jednání má být návrh smíru, který strany mohou přijmout nebo zamítnout.

(4) Návrh smíru, který smírčí výbor stranám po provedení smírčího řízení doporučí, nemůže být stranám na újmu v případném dalším sporu. Rovněž také nemůže být stranám na újmu, cokoliv během smírčího řízení přednesly.

(5) Poplatek za smírčí řízení činí jednu polovinu poplatku placeného při rozhodčím řízení. Poplatek se platí předem a každá strana hradí jednu polovinu.

Příloha k Řádu Rozhodčího soudu

PRAVIDLA O NÁKLADECH ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ

§ 1

Náklady rozhodčího řízení

(1) Náklady rozhodčího řízení tvoří: poplatek za rozhodčí řízení, zvláštní náklady vznikající Rozhodčímu soudu, jakož i vlastní výlohy stran.

(2) Poplatek za rozhodčí řízení slouží k částečnému krytí všeobecných nákladů spojených s činností Rozhodčího soudu (odměny rozhodců, výdaje spojené s odměnou pracovníků Rozhodčího soudu, s poskytováním služeb apod.). Poplatek se vybírá za každý spor.

(3) Zvláštní náklady vznikající Rozhodčímu soudu jsou náklady, k nimž dochází zejména prováděním důkazů, pořizováním překladů písemností, vyplácením tlumočného, cestovními výlohami

rozhodců, rozhodováním členů předsednictva podle tohoto Řádu, apod.

(4) Vlastní výlohy stran jsou výdaje, které strany vynakládají v souvislosti s ochranou svých zájmů (cestovné, honoráře právních zástupců apod.).

§ 2

Výše a placení poplatku

(1) Za projednávání sporu Rozhodčím soudem se vybírá poplatek podle hodnoty předmětu sporu, který je žalobce povinen zaplatit při podání žaloby.

(2) Výše poplatku se stanoví v závislosti na hodnotě sporu podle tohoto sazebníku:

Sazebník A

Ve sporech mezi subjekty z členských států RVHP

Hodnota předmětu sporu	Poplatek
Do 5000 převoditelných rublů	150 převoditelných rublů
Od 5001 do 10 000 převoditelných rublů	4 %, avšak nejméně 250 převoditelných rublů
Od 10 001 do 100 000 převoditelných rublů	400 převoditelných rublů plus 2,5 % z částky přesahující 10 000 převoditelných rublů
Od 100 001 do 200 000 převoditelných rublů	2650 převoditelných rublů plus 1,5 % z částky přesahující 100 000 převoditelných rublů
Od 200 001 převoditelných rublů výše	4150 převoditelných rublů plus 0,5 % z částky přesahující 200 000 převoditelných rublů

Sazebník B

V ostatních sporech

Hodnota předmětu sporu	Poplatek
Do 40 000 Kčs	Kčs 1200
Do 80 000 Kčs	4 %, avšak nejméně Kčs 2000
Do 800 000 Kčs	Kčs 3200 plus 2,5 % z částky přesahující Kčs 80 000,—
Do 1 600 000 Kčs	Kčs 21 200 plus 1,5 % z částky přesahující Kčs 800 000
Od 1 600 000 Kčs výše	Kčs 33 200 plus 0,5 % z částky přesahující Kčs 1 600 000

(3) Poplatek stanovený podle sazebníku A nebo B se vypočítává v této měně:

- a) v převoditelných rublech, jestliže hodnota předmětu sporu je vyjádřena v převoditelných rublech;*)
- b) v národních měnách členských států RVHP, jestliže hodnota předmětu je vyjádřena v této měně;**)
- c) v měně třetích států, jestliže hodnota předmětu sporu je vyjádřena v takové měně.***)

(4) Jestliže žalobní nároky jsou uplatněny v různých měnách, určí Rozhodčí soud jednu měnu pro poplatek, který má být zaplacen; ve sporech mezi subjekty z členských států RVHP určí zásadně převoditelné ruble.

(5) Poplatek se pokládá za zaplacený v okamžiku, kdy žalobce dal závazný příkaz bance svého státu k převodu částky.

(6) Československé subjekty platí poplatky v Kčs po provedení příslušného přepočtu.

§ 3

Snížení poplatku a jeho částečné vrácení

(1) Poplatek se snižuje o 30 %, jestliže spor rozhoduje jediný rozhodce.

(2) Jestliže žalobce vezme žalobu zpět do odeslání předvolání k ústnímu jednání, vrátí mu Rozhodčí soud 75 % poplatku.

(3) Jestliže žalobce vezme žalobu zpět do dne prvního ústního jednání, zejména v důsledku toho, že strany urovnaly spor smírnou cestou, jakož i v jiných případech, kdy Rozhodčí soud obdrží do dotyčného dne sdělení o tom, že strany se vzdávají rozhodnutí sporu Rozhodčím soudem, vrací se žalobci 50 % poplatku.

*) V současné době se zúčtování provádí způsobem stanoveným v Dohodě o mnohostranném zúčtování v převoditelných rublech a o organizaci Mezinárodní banky hospodářské spolupráce z 22. října 1963.

**) V současné době se zúčtování provádí způsobem stanoveným v Dohodě o neobchodních platech z 8. února 1983 s přihlídnutím k ustanovení Dohody o používání seznamu neobchodních platů a koeficientu přepočtu částek neobchodních platů na převoditelné ruble z 28. července 1971.

***) Zúčtování se provádí způsobem stanoveným Státní bankou československou.

(4) Jestliže v důsledku okolností uvedených v odstavci 3 bude řízení zastaveno při prvním ústním jednání před vydáním nálezu, vrací se žalobci 25 % poplatku.

(5) Ustanovení odstavců 1—4 se vztahují i na minimální poplatek. Přitom však částka poplatku nemůže být nižší než 100 Rbl (sazebník A), resp. 800 Kčs (sazebník B).

(6) V případech uvedených v odstavci 1, 2 a 3 rozhodnou o částečném vrácení poplatku rozhodci v nálezu nebo v usnesení o skončení řízení. Nebyl-li rozhodčí senát ještě ustaven, rozhodne o vrácení poplatku tajemník podle pokynů předsedy.

§ 4

Poplatek při žalobě navzájem

Pro žalobu navzájem platí tatáž ustanovení o poplatku jako pro žalobu hlavní.

§ 5

Rozdělení poplatku

(1) Poplatek jde zpravidla k tíži strany, která ve sporu podlehla.

(2) Jestliže bylo žalobě vyhověno zčásti, rozdělí se úhrada poplatku mezi strany v poměru přisouzené a zamítnuté části žalobního nároku.

(3) Strany se mohou dohodnout mezi sebou o jiném rozdělení poplatku, než je uvedeno v odstavcích 1 a 2.

§ 6

Zvláštní náklady vznikající Rozhodčímu soudu

(1) Náklady Rozhodčího soudu uhradí strany podle zásad uvedených v § 5. Jestliže se však na žádost jedné ze stran při řízení překládají podání stran, jejich oznámení atd., jakož i dotazy, vy-

jasnění a doporučení rozhodčího senátu do jiného jazyka než je jazyk rozhodčího řízení, nese náklady překladu tato strana. Totéž platí i pokud jde o překlad rozhodčího nálezu a o služby tlumočnicka (§ 9 Řádu) a v případech obdobných.

(2) Rozhodčí soud může žádat od žalobce složení zálohy na provedení nutných opatření v průběhu řízení.

Záloha může být Rozhodčím soudem vyžádána též od strany, která prohlásí provedení jiného opatření za nutné pro řízení, jestliže Rozhodčí soud prohlášení pokládá za odůvodněné.

(3) Náklady Rozhodčího soudu se účtují v měně, v níž vznikly.

(4) Československé subjekty platí náklady a zálohy zpravidla v Kčs po provedení příslušného přepočtu.

(5) Za náklady vzniklé Rozhodčímu soudu odpovídá vůči Rozhodčímu soudu i strana, které byla přisouzena náhrada nákladů vůči odpůrci.

§ 7

Výlohy stran

Každá strana nese sama výlohy, které jí vznikly.

§ 8

Výjimky

Jako výjimku z ustanovení obsažených v § 5 — 7 může Rozhodčí soud uložit jedné straně, aby druhá straně nahradila náklady, které tato vynaložila zbytečně na základě neúčelných nebo nesvědomitých úkonů své strany. Takovými úkony se rozumějí úkony, způsobivší druhé straně zbytečné náklady na opatření v řízení, která nebyla nutná, zejména náklady vzniklé neodůvodněným protahováním řízení.

15

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 4. září 1987

o Vídeňské úmluvě o smluvním právu

Dne 23. května 1969 byla ve Vídni přijata Vídeňská úmluva o smluvním právu.

S Úmluvou vyslovilo souhlas Federální shromáždění Československé socialistické republiky. Listina o přístupu Československé socialistické republiky k Vídeňské úmluvě o smluvním právu byla uložena u generálního tajemníka OSN dne 29. července 1987 s výhradou, že Československá socialistická republika se necítí vázána ustanovením článku 66 Úmluvy a prohlašuje v souladu se

zásadou suverénní rovnosti států, že v každém případě je k předložení sporu Mezinárodnímu soudnímu dvoru nebo smírčímu řízení nutný souhlas všech stran sporu.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 84 odst. 1 dnem 27. ledna 1980. Pro Československou socialistickou republiku vstoupila v platnost v souladu se svým článkem 84 odst. 2 dnem 28. srpna 1987.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

VÍDEŇSKÁ ÚMLUVA

o smluvním právu

Preambule

Státy, které jsou stranami této úmluvy, berouce v úvahu základní úlohu smluv v historii mezinárodních vztahů,

uznávající stále větší význam smluv jako pramene mezinárodního práva a prostředku k rozvoji mírové spolupráce mezi národy bez ohledu na jejich státní a společenské zřízení,

jsouce si vědomy, že zásady svobodného souhlasu, dobré víry a pacta sunt servanda jsou všeobecně uznávány,

potvrzující, že spory týkající se smluv musí být, stejně jako jiné mezinárodní spory, řešeny mírovými prostředky a v souladu se zásadami spravedlnosti a mezinárodního práva,

připomínající odhodlání lidu Spojených národů vytvořit podmínky, za nichž mohou být zacho-

vány spravedlnost a úcta k závazkům plynoucím ze smluv,

mající na zřeteli zásady mezinárodního práva vtělené do Charty Organizace spojených národů, jako je zásada rovnoprávnosti národů a jejich právo na sebeurčení, zásada sverchovane rovnosti a nezávislosti všech států, zásada nevmešování do vnitřních záležitostí států, zásada zákazu hrozby silou nebo použití síly a zásada všeobecného uznávání a dodržování lidských práv a základních svobod pro všechny,

jsouce přesvědčeny, že kodifikace a pokračový rozvoj smluvního práva, nebž bylo dosaženo v této úmluvě, budou sloužit k dosažení cílů Spojených národů vyhlášených v Chartě, jako je udržení mezinárodního míru a mezinárodní bezpečnosti, rozvoj přátelských vztahů mezi národy a uskutečňování mezinárodní spolupráce,

potvrzující, že pravidla mezinárodního práva obyčejového budou i nadále upravovat otázky, které nejsou upraveny ustanoveními této úmluvy, dohodly se na tomto:

ČÁST I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Článek 1

Působnost úmluvy

Tato úmluva se vztahuje na smlouvy mezi státy.

Článek 2

Používané výrazy

1. Pro účely této úmluvy:

- a) „smlouva“ je mezinárodní dohoda uzavřená mezi státy písemnou formou, řídící se mezinárodním právem, sepsaná v jediné nebo ve dvou či více souvislících listinách, ať je její název jakýkoliv;
- b) „ratifikace“, „přijetí“, „schválení“, „přístup“ je v jednotlivých případech takto pojmenovaný mezinárodní úkon, jímž stát projevuje na mezinárodním poli svůj souhlas s tím, že bude vázán smlouvou;
- c) „plná moc“ je listina vydaná příslušným orgánem státu, kterou je zmocněna jedna nebo více osob zastupovat stát při jednání, při přijetí nebo ověření textu smlouvy, vyjádřit souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, nebo vykonat jakýkoliv jiný úkon, který se týká smlouvy;
- d) „výhrada“ je jednostranné, jakkoliv formulované nebo označené prohlášení, učiněné státem při podpisu, ratifikaci, přijetí nebo schválení smlouvy nebo při přístupu k ní, jímž tento stát zamýšlí vyloučit nebo změnit právní účinek určitých ustanovení smlouvy při jejich použití vůči tomuto státu;
- e) „stát zúčastnivší se jednání“, je stát, který se podílel na vypracování a přijetí textu smlouvy;
- f) „smluvní stát“ je stát, který projevil souhlas s tím, že bude vázán smlouvou, ať vstoupila v platnost, či nikoliv;
- g) „smluvní strana“ je stát, který projevil souhlas s tím, že bude vázán smlouvou, a vůči němuž je smlouva v platnosti;
- h) „třetí stát“ je stát, který není stranou smlouvy;
- i) „mezinárodní organizace“ je organizace mezinárodní.

2. Ustanovení odstavce 1 o výrazech používaných v této úmluvě nemají vliv na použití těchto výrazů nebo jejich smysl, který jim může být dán ve vnitrostátním právu jakéhokoliv státu.

Článek 3

Mezinárodní dohody, na něž se úmluva nevztahuje

Skutečnost, že se tato úmluva nevztahuje na mezinárodní dohody sjednané mezi státy a jinými subjekty mezinárodního práva nebo mezi těmito jinými subjekty mezinárodního práva, ani na mezinárodní dohody, které nebyly sjednány písemnou formou, nepůsobí:

- a) na pravoplatnost takových dohod;
- b) na použití jakýchkoliv v této úmluvě obsažených pravidel, která by se na takové dohody vztahovala podle mezinárodního práva nezávisle na této úmluvě;
- c) na použití úmluvy na vztahy mezi státy, které jsou upraveny mezinárodními dohodami, jejichž stranami jsou též jiné subjekty mezinárodního práva.

Článek 4

Vyloučení zpětné působnosti úmluvy

Tato úmluva se vztahuje jen na smlouvy uzavřené mezi státy až poté, kdy úmluva vstoupila vůči nim v platnost, bez újmy všech pravidel v ní obsažených, vztahujících se na smlouvy podle mezinárodního práva nezávisle na této úmluvě.

Článek 5

Smlouvy zakládající mezinárodní organizace a smlouvy přijaté v mezinárodní organizaci

Tato úmluva se vztahuje na každou smlouvu, která je zakládající listinou mezinárodní organizace, a na každou smlouvu přijatou v mezinárodní organizaci, bez újmy všech příslušných pravidel dané organizace.

ČÁST II

UZAVÍRÁNÍ SMLUV A JEJICH VSTUP V PLATNOST

Oddíl 1: Uzavírání smluv

Článek 6

Způsobilost států uzavírat smlouvy

Každý stát má způsobilost uzavírat smlouvy.

Článek 7

Plná moc

1. Určitá osoba se považuje za zástupce státu pro přijetí nebo ověření textu smlouvy nebo pro vyjádření souhlasu státu s tím, že bude vázán smlouvou:

- a) jestliže předloží řádnou plnou moc; nebo
- b) vyplývá-li z praxe příslušných států nebo z jiných okolností, že bylo jejich úmyslem považovat tuto osobu za zástupce státu pro

vvedené úkony a upustit od předložení plné moci.

2. Z titulu svých funkcí a bez předložení plné moci se za zástupce svého státu považují:

- a) hlavy států, předsedové vlád a ministři zahraničních věcí, a to pro všechny úkony související se sjednáváním smlouvy;
- b) vedoucí diplomatické mise, a to pro přijetí textu smlouvy mezi vysílajícím státem a přijímajícím státem;
- c) pověření zástupci států na mezinárodní konferenci, u mezinárodní organizace nebo u některého z jejích orgánů, a to pro přijetí textu smlouvy na této konferenci, v této organizaci nebo orgánu.

Článek 8

Dodatečné potvrzení úkonu provedeného bez oprávnění

Úkon související se sjednáním smlouvy a provedený osobou, která podle článku 7 nemůže být pokládána za oprávněnou zastupovat stát pro tento účel, je právně neúčinný, ledaže je tímto státem dodatečně potvrzen.

Článek 9

Přijetí textu

1. Text smlouvy se přijímá, s výjimkou případů uvedených v odstavci 2, se souhlasem všech států, které se podílejí na jeho vypracování.

2. Text smlouvy se přijímá na mezinárodní konferenci dvoutřetinovou většinou přítomných a hlasujících států, ledaže se tyto státy stejnou většinou rozhodly použít jiné pravidlo.

Článek 10

Ověření textu

Text smlouvy se stává původním a konečným:

- a) byl-li zachován postup stanovený v textu nebo dohodnutý státy, které se podílely na vypracování smlouvy, nebo
- b) není-li takový postup stanoven, tak podpisem, podpisem ad referendum nebo parafováním textu smlouvy nebo závěrečného aktu konference obsahujícího text, a to zástupci těchto států.

Článek 11

Způsoby vyjádření souhlasu s tím být vázán smlouvou

Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, může být vyjádřen podpisem, výměnou listin tvořících smlouvu, ratifikací smlouvy, jejím přijetím, schválením nebo přístupem k ní nebo jiným dohodnutým způsobem.

Článek 12

Souhlas s tím být vázán smlouvou vyjádřený podpisem

1. Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, se vyjadřuje podpisem zástupce tohoto státu, jestliže:

- a) smlouva stanoví, že podpis bude mít tento účinek;
- b) je jinak potvrzeno, že státy, které se zúčastnily jednání, se dohodly, že podpis bude mít tento účinek;
- c) úmysl státu, aby podpis měl tento účinek, vyplývá z plné moci jeho zástupce nebo byl vyjádřen v průběhu jednání.

2. Pro účely odstavce 1:

- a) parafování textu má účinky podpisu smlouvy, je-li potvrzeno, že se tak dohodly státy, které se zúčastnily jednání;
- b) podpis smlouvy ad referendum zástupcem státu má účinky konečného podpisu smlouvy, jestliže byl tímto státem potvrzen.

Článek 13

Souhlas s tím být vázán smlouvou vyjádřený výměnou listin tvořících smlouvu

Souhlas států s tím, že budou vázány smlouvou, kterou tvoří vzájemně vyměněné listiny, se vyjadřuje touto výměnou:

- a) stanoví-li listiny, že jejich výměna bude mít tento účinek; nebo
- b) je-li jinak potvrzeno, že se státy dohodly, že výměna listin bude mít tento účinek.

Článek 14

Souhlas s tím být vázán smlouvou vyjádřený ratifikací, přijetím nebo schválením

1. Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, se vyjadřuje ratifikací, jestliže:

- a) smlouva stanoví, že tento souhlas je vyjádřen ratifikací;
- b) je jinak potvrzeno, že státy, které se zúčastnily jednání, se dohodly, že ratifikace bude požadována;
- c) zástupce státu podepsal smlouvu s výhradou ratifikace; nebo
- d) úmysl státu podepsat smlouvu s výhradou ratifikace vyplývá z plné moci jeho zástupce nebo byl vyjádřen v průběhu jednání.

2. Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, se vyjadřuje přijetím nebo schválením za stejných podmínek jako při ratifikaci.

Článek 15

Souhlas s tím být vázán smlouvou vyjádřený přístupem

Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, se vyjadřuje přístupem, jestliže:

- a) smlouva stanoví, že takový souhlas může tento stát vyjádřit přístupem;
- b) je jinak potvrzeno, že státy, které se zúčastnily jednání, se dohodly, že tento stát může vyjádřit takový souhlas přístupem; nebo
- c) se všechny smluvní strany později dohodly, že takový souhlas může tento stát vyjádřit přístupem.

Článek 16

Výměna nebo uložení ratifikačních listin, listin o přijetí, schválení nebo přístupu

Pokud smlouva nestanoví jinak, ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení nebo přístupu zakládají souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou dnem:

- a) jejich výměny mezi smluvními státy;
- b) jejich uložení u depozitáře; nebo
- c) jejich oznámení smluvním státům nebo depozitáři, jestliže tak bylo dohodnuto.

Článek 17

Souhlas s tím být vázán částí smlouvy a volba rozdílných ustanovení

1. Bez újmy článků 19 až 23 je souhlas státu s tím, že bude vázán částí smlouvy, účinný, připouští-li to smlouva nebo souhlasí-li s tím ostatní smluvní státy.
2. Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, která připouští volbu mezi rozdílnými ustanoveními, je účinný jen tehdy, jestliže jsou jasně uvedena ustanovení, jichž se souhlas týká.

Článek 18

Závazek nemařit předměti a účel smlouvy před jejím vstupem v platnost

Stát je povinen zdržet se jednání, které by mohlo mařit předmět a účel smlouvy, jestliže:

- a) podepsal smlouvu nebo vyměnil listiny tvořící smlouvu s výhradou ratifikace, přijetí nebo schválení, dokud jasně neprojevil úmysl, že se nehodlá stát její smluvní stranou; nebo
- b) v období, které předchází vstupu smlouvy v platnost, vyjádřil svůj souhlas s tím, že bude vázán smlouvou, a to za podmínky, že vstup smlouvy v platnost není nepřiměřeně oddálen.

Oddíl 2: Výhrady

Článek 19

Účinná výhrada

Stát může při podpisu, ratifikaci, přijetí, schválení smlouvy nebo přístupu k ní učinit výhradu, ledaže:

- a) taková výhrada je smlouvou zakázána;
- b) smlouva stanoví, že mohou být učiněny pouze

určité výhrady, mezi nimiž není taková výhrada uvedena;

- c) v případech, které nespádají pod body a) a b), je taková výhrada neslučitelná s předmětem a účelem smlouvy.

Článek 20

Přijetí výhrad a námítky proti výhradám

1. Výhrada, kterou smlouva výslovně připouští, nevyžaduje pozdějšího přijetí ostatními smluvními státy, ledaže to stanoví smlouva.

2. Jestliže z omezeného počtu států, které se zúčastnily jednání, a z předmětu a účelu smlouvy vyplývá, že její provádění jako celku všemi smluvními stranami je podstatnou podmínkou souhlasu každé z nich s tím, že bude vázána smlouvou, musí být výhrada přijata všemi smluvními stranami.

3. Je-li smlouva zakládající listinou mezinárodní organizace a není-li v ní stanoveno jinak, musí být výhrada přijata příslušným orgánem této organizace.

4. Pro případy, které nejsou uvedeny v předcházejících odstavcích, a pokud smlouva nestanoví jinak, platí, že

- a) přijetím výhrady druhým smluvním státem se stane stát, který výhradu učinil, smluvní stranou ve vztahu k tomuto druhému státu, jestliže je smlouva v platnosti nebo vstoupí v platnost pro tyto státy;
- b) námitka proti výhradě, vznesená druhým smluvním státem, nebrání tomu, aby smlouva vstoupila v platnost mezi státem, který vznesl námitku, a státem, který učinil výhradu, ledaže stát, který vznesl námitku, jasně vyjádří opačný úmysl;
- c) úkon vyjadřující souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, a obsahující výhradu nabývá účinnosti, jakmile alespoň jeden z ostatních smluvních států tuto výhradu přijal.

5. Pro účely odstavců 2 a 4 a pokud smlouva nestanoví jinak, považuje se výhrada za přijatou státem, jestliže nevznesl námitku proti výhradě do dvanácti měsíců ode dne, kdy obdržel oznámení o výhradě, nebo ode dne, kdy vyjádřil souhlas s tím, že bude vázán smlouvou, a to podle toho, který z těchto dnů je pozdější.

Článek 21

Právní účinky výhrad a námítek proti výhradám

1. Výhrada učiněná ve vztahu k druhé smluvní straně v souladu s články 19, 20 a 23:

- a) mění pro stát, který učinil výhradu, v jeho vztazích s touto druhou stranou ustanovení smlouvy, jichž se výhrada týká, v rozsahu této výhrady; a
- b) mění (slo ustanovení ve stejném rozsahu pro tuto druhou stranu smlouvy v jejích vztazích se státem, který učinil výhradu.

2. Výhrada nemění ustanovení smlouvy pro ostatní smluvní strany v jejich vzájemných vztazích.

3. Jestliže se stát, který vznesl námitku proti výhradě, nevyslovil proti vstupu smlouvy v platnost mezi ním a státem, který učinil výhradu, pak se mezi oběma státy nepoužijí v rozsahu této výhrady ta ustanovení, jichž se výhrada týká.

Článek 22

Odvolání výhrad a námitky proti výhradám

1. Pokud smlouva nestanoví jinak, může být výhrada kdykoli odvolána, aniž je k tomu třeba souhlasu státu, který výhradu přijal.

2. Pokud smlouva nestanoví jinak, může být námitka k výhradě kdykoliv odvolána.

3. Pokud smlouva nestanoví jinak nebo nebylo-li jinak dohodnuto, pak

a) odvolání výhrady nabývá účinnosti vůči druhému smluvnímu státu dnem, kdy obdržel oznámení o odvolání výhrady;

b) odvolání námitky proti výhradě nabývá účinnosti dnem, kdy stát, který učinil výhradu, obdržel oznámení o odvolání námitky proti výhradě.

Článek 23

Řízení o výhradách

1. Výhrada, výslovné přijetí výhrady a námitka proti výhradě musí být učiněny písemně a sděleny smluvním státům a jiným státům, které se mohou stát smluvními stranami.

2. Výhrada učiněná při podpisu smlouvy podléhající ratifikaci, přijetí nebo schválení musí být výslovně potvrzena státem, který ji učinil, a to při vyjádření jeho souhlasu s tím, že bude vázán smlouvou. V takovém případě bude výhrada považována za učiněnou dnem potvrzení.

3. Výslovné přijetí výhrady nebo námitka proti výhradě nevyžadují potvrzení, byly-li učiněny před potvrzením výhrady.

4. Odvolání výhrady nebo námitky proti výhradě musí být učiněny písemně.

Oddíl 3: Vstup v platnost a prozatímní provádění smluv

Článek 24

Vstup v platnost

1. Smlouva vstupuje v platnost způsobem a dnem určeným v jejích ustanoveních nebo dohodou států, které se zúčastnily jednání.

2. Nejsou-li takových ustanovení nebo takové dohody, vstupuje smlouva v platnost tehdy, jakma-

le souhlas s tím být vázán smlouvou byl vyjádřen všemi státy, které se zúčastnily jednání.

3. Vyjádří-li stát souhlas s tím, že bude vázán smlouvou po jejím vstupu v platnost, vstupuje smlouva pro tento stát v platnost dnem vyjádření jeho souhlasu, pokud v ní není stanoveno jinak.

4. Ustanovení smlouvy, která upravuje ověření textu, vyjádření souhlasu států s tím, že budou vázány smlouvou, způsob nebo den vstupu v platnost, výhrady, funkce depozitáře, jakož i jiné otázky nutně vznikající před vstupem smlouvy v platnost, se provádějí počínaje přijetím textu smlouvy.

Článek 25

Prozatímní provádění

1. Smlouva nebo její část se prozatímně provádějí do jejího vstupu v platnost, jestliže

a) tak smlouva stanoví; nebo

b) státy, které se zúčastnily jednání, se o tom dohodly jiným způsobem.

2. Nestanoví-li smlouva jinak, nebo jestliže se státy, které se zúčastnily jednání, nedohodly jinak, skončí prozatímní provádění smlouvy nebo části smlouvy ve vztahu k určitému státu, jestliže tento stát oznámí ostatním státům, mezi nimiž se smlouva prozatímně provádí, svůj úmysl nestat se smluvní stranou.

ČÁST III

DODRŽOVÁNÍ, PROVÁDĚNÍ A VÝKLAD SMLUV

Oddíl 1: Dodržování smluv

Článek 26

Pacta sunt servanda

Každá platná smlouva zavazuje smluvní strany a musí být jimi plněna v dobré víře.

Článek 27

Vnitrostátní právo a dodržování smluv

Strana se nemůže dovolávat ustanovení svého vnitrostátního práva jako důvodu pro neplnění smlouvy. Toto pravidlo není na újmu článku 48.

Oddíl 2: Provádění smluv

Článek 28

Vyloučení zpětné působnosti smluv

Pokud ze smlouvy nevyplývá nebo není jinak zjevný jiný úmysl, nezavazují ustanovení smlouvy smluvní stranu, pokud jde o jakýkoliv úkon nebo skutečnost, které pro tuto stranu nastaly do dne vstupu smlouvy v platnost, nebo pokud jde o jakoukoliv situaci, která do toho dne zanikla.

Článek 29

Ozorní rozsah smluv

Pokud ze smlouvy nevyplývá nebo není jinak zjevný jiný úmysl, zavazuje smlouva každou smluvní stranu pro celé její území.

Článek 30

Provádění po sobě uzavřených smluv, které se týkají téhož předmětu

1. S výjimkou ustanovení článku 103 Charty Organizace spojených národů upravují se práva a závazky států, které jsou stranami po sobě uzavřených smluv týkajících se téhož předmětu, podle následujících odstavců.

2. Stanoví-li smlouva, že je podřízena smlouvě dřívější nebo pozdější, nebo že nemá být považována za neslučitelnou s touto druhou smlouvou, mají ustanovení této druhé smlouvy přednost.

3. Jsou-li všechny smluvní strany dřívější smlouvy též stranami smlouvy pozdější, aniž podle článku 59 dřívější smlouva zanikla nebo její provádění bylo přerušeno, provádí se dřívější smlouva pouze v tom rozsahu, v jakém jsou její ustanovení slučitelná s ustanoveními smlouvy pozdější.

4. Nejsou-li všechny smluvní strany pozdější smlouvy stranami smlouvy dřívější, platí, že ve vztazích

a) mezi státy, které jsou stranami obou smluv, se postupuje podle pravidla uvedeného v odstavci 3;

b) mezi státem, který je stranou obou smluv, a státem, který je stranou pouze jedné z nich, jsou jejich vzájemná práva a závazky upraveny smlouvou, jejímiž stranami jsou oba státy.

5. Odstavec 4 se nevztahuje na článek 41, na jakoukoliv otázku zániku smlouvy nebo přerušeni jejího provádění podle článku 60 nebo na jakoukoliv otázku odpovědnosti státu, která může pro stát vzniknout z uzavření nebo provádění smlouvy, jejíž ustanovení nejsou slučitelná s jeho závazky vůči jinému státu podle jiné smlouvy.

Oddíl 3: Výklad smluv

Článek 31

Obecné pravidlo výkladu

1. Smlouva musí být vykládána v dobrá víře, v souladu s obvyklým významem, který je dáván výrazům ve smlouvě v jejich celkové souvislosti, a rovněž s přihlédnutím k předmětu a účelu smlouvy.

2. Pro účely výkladu smlouvy se kromě textu, včetně preambule a příloh, celkovou souvislostí rozumí:

- a) každá dohoda vztahující se ke smlouvě, k níž došlo mezi všemi stranami v souvislosti s uzavřením smlouvy;
- b) každá listina vyhotovená jednou nebo více

stranami v souvislosti s uzavřením smlouvy a přijatá ostatními stranami jakožto listina vztahující se ke smlouvě.

3. Spolu s celkovou souvislostí bude brán zřetel:

- a) na každou pozdější dohodu, týkající se výkladu smlouvy nebo provádění jejích ustanovení, k níž došlo mezi stranami;
- b) na jakoukoliv pozdější praxi při provádění smlouvy, která založila dohodu stran, týkající se jejího výkladu;
- c) na každé příslušné pravidlo mezinárodního práva použitelné ve vztazích mezi stranami.

4. Výraz bude chápán ve zvláštním smyslu, potvrdí-li se, že to bylo úmyslem stran.

Článek 32

Doplňkové prostředky výkladu

Doplňkových prostředků výkladu, včetně přípravných materiálů na smlouvě a okolností, za nichž byla smlouva uzavřena, lze použít buď pro potvrzení významu, který vyplývá z použití článku 31, nebo pro určení významu, když výklad provedený podle článku 31:

- a) buď ponechává význam nejednoznačným nebo nejasným; nebo
- b) vede k výsledku, který je zřejmě protismyslný nebo nerozumný.

Článek 33

Výklad smluv, jejichž původní vyhotovení je ve dvou nebo více jazycích

1. Byla-li smlouva původně vyhotovena ve dvou nebo více jazycích, má její text stejnou platnost v každém z těchto jazyků, pokud smlouva nestanoví nebo se strany nedohodnou, že v případě rozdílnosti je rozhodující určitý text.

2. Znění smlouvy v jiném jazyce, než v jednom z těch, v němž byl text původně vyhotoven, bude považováno za původní text jen v případě, že to stanoví smlouva nebo se strany na tom dohodly.

3. Předpokládá se, že výrazy použité ve smlouvě mají v každém z původních textů stejný význam.

4. Dojde-li při porovnání původních textů k rozdílnostem ve významu, které nemohou být odstraněny použitím článků 31 a 32, přijme se, s výjimkou případu, kdy určitý text je podle odstavce 1 rozhodující, ten význam, který se zřetel k předmětu a účelu smlouvy tyto texty nejlépe sblíží.

Oddíl 4: Smlouvy a třetí státy

Článek 34

Obecné pravidlo týkající se třetích států

Ze smlouvy nevznikají ani závazky ani práva třetímu státu bez jeho souhlasu.

Článek 35

Smlouvy stanovící závazky třetím státům

Třetímu státu vznikne závazek z ustanovení smlouvy, jestliže strany této smlouvy mají v úmyslu tímto ustanovením vytvořit závazek a jestliže třetí stát tento závazek výslovně přijme písemnou formou.

Článek 36

Smlouvy stanovící práva třetím státům

1. Třetímu státu vznikne právo z ustanovení smlouvy, jestliže strany této smlouvy mají v úmyslu tímto ustanovením poskytnout toto právo buď třetímu státu nebo skupině států, k níž náleží, nebo všem státům a jestliže s tím třetí stát souhlasí. Jeho souhlas se předpokládá, pokud není důkaz o opačném, ledaže by smlouva stanovila jinak.

2. Při výkonu práva podle odstavce 1 musí stát zachovávat podmínky stanovené ve smlouvě nebo vzniklé v souladu s ní.

Článek 37

Zrušení nebo změna závazků nebo práv třetích států

1. Vznikl-li třetímu státu závazek podle článku 35, může být tento závazek zrušen nebo změněn pouze se souhlasem smluvních stran a třetího státu, ledaže dohodou mezi nimi bylo stanoveno jinak.

2. Vzniklo-li třetímu státu právo podle článku 36, nemůže být toto právo stranami zrušeno nebo změněno, jestliže bylo stanoveno, že toto právo nemůže být zrušeno nebo změněno bez souhlasu třetího státu.

Článek 38

Ustanovení smlouvy, která se stává závazným pro třetí státy v důsledku vzniku mezinárodního obyčeje

Žádné ustanovení článků 34 až 37 nebrání tomu, aby se jakékoliv ustanovení smlouvy stalo závazným pro třetí stát jako obyčejové pravidlo mezinárodního práva, uznané za takové pravidlo.

ČÁST IV

ZMĚNA A ÚPRAVA SMLUV

Článek 39

Obecné pravidlo o změně smluv

Smlouva může být změněna dohodou mezi stranami. Na takovou dohodu se vztahují pravidla uvedená v části II, ledaže by smlouva stanovila jinak.

Článek 40

Změna mnohostranných smluv

1. Pokud smlouva nestanoví jinak, řídí se změna mnohostranných smluv podle následujících odstavců.

2. Jakýkoliv návrh na změnu mnohostranné smlouvy ve vztazích mezi všemi stranami musí být oznámen všem smluvním státům, z nichž každý má právo se podílet:

- a) na rozhodování o postupu při projednávání tohoto návrhu,
- b) na jednání a na uzavření jakékoliv dohody o změně smlouvy.

3. Každý stát, který je oprávněn stát se smluvní stranou, může se rovněž stát stranou smlouvy, v níž byly provedeny změny

4. Dohoda o změně nezavazuje stát, který je již stranou smlouvy a který se nestal stranou této dohody; ve vztahu k němu se použije článku 30 odstavce 4 písmeno b).

5. Každý stát, který se stane stranou smlouvy poté, kdy vstoupila v platnost dohoda o její změně, bude, pokud nevyjádřil jiný úmysl, považován:

- a) jak za stranu smlouvy, v níž byly provedeny změny, tak
- b) za stranu původní smlouvy ve vztahu ke každé straně smlouvy, která není vázána dohodou o její změně.

Článek 41

Dohody pozměňující mnohostranné smlouvy ve vztazích mezi některými stranami

1. Dvě nebo více stran jedné mnohostranné smlouvy mohou uzavřít dohodu pozměňující smlouvu pouze ve svých vzájemných vztazích, jestliže:

- a) smlouva připouští možnost takové změny;
- b) smlouva takovou změnu nezakazuje a změna

1) není na újmu ani výkonu práv plynoucích ze smlouvy druhým stranám, ani na újmu plnění jejich závazků; a

ii) nedotýká se ustanovení, jehož změna je neslučitelná s řádným plněním předmětu a účelu smlouvy jako celku.

2. Pokud v případě podle odstavce 1 písm. a) smlouva nestanoví jinak, příslušné strany musí oznámit ostatním stranám svůj úmysl uzavřít dohodu a informovat je o úpravách smlouvy, se kterými se v dohodě počítá.

ČÁST V

NEPLATNOST, ZÁNİK A PŘERUŠENÍ PROVÁDĚNÍ SMLUV

Oddíl 1: Všeobecná ustanovení

Článek 42

Platnost a trvání platnosti smluv

1. Platnost smlouvy nebo souhlasu státu s tím, že bude vázán smlouvou, mohou být poprány jen podle této úmluvy.

2. Zánik smlouvy, její výpověď nebo odstoupení některé strany od smlouvy se mohou uskutečnit pouze na základě ustanovení smlouvy nebo této úmluvy. Stejně pravidlo platí pro přerušeni provádění smlouvy.

Článek 43

Závazky uložené mezinárodním právem nezávisle na smlouvě

Neplatnost, zánik nebo výpověď smlouvy, odstoupení jedné ze stran od smlouvy nebo přerušeni jejího provádění, vyplývají-li z provádění této úmluvy nebo z ustanovení smlouvy, nijak neovlivňují povinnost státu plnit závazky ve smlouvě obsažené, které mu ukládá mezinárodní právo nezávisle na smlouvě.

Článek 44

Dělitelnost ustanovení smlouvy

1. Právo strany stanovené smlouvou nebo vyplývající z článku 56 vypovědět smlouvu, odstoupit od ní nebo přerušit její provádění, může být uplatněno jen se zřetelem ke smlouvě jako celku, pokud smlouva nestanoví jinak nebo pokud se strany nedohodly jinak.

2. Důvodu neplatnosti nebo zániku smlouvy, odstoupení od smlouvy nebo přerušeni jejího provádění uznaného touto úmluvou je možno dovolávat se jen se zřetelem ke smlouvě jako celku s výjimkou případů uvedených v následujících odstavcích nebo v článku 60.

3. Týká-li se důvod jen určitých ustanovení, lze se ho dovolávat pouze tehdy, pokud jde o tato ustanovení, jestliže:

- a) tato ustanovení lze oddělit od zbývajících částí smlouvy, pokud jde o jejich provádění;
- b) ze smlouvy vyplývá nebo je jinak potvrzeno, že přijetí těchto ustanovení nebylo pro druhou stranu nebo pro jiné smluvní strany podstatným základem jejich souhlasu k tomu, aby byly vázány smlouvou jako celkem; a
- c) není nespravedlivé pokračovat v provádění zbývajících částí smlouvy.

4. V případech, na něž se vztahují články 49 a 50, může stát, který má právo dovolávat se podvodu nebo podplácení, tak učinit buď pokud jde o smlouvu jako celek, nebo, v případě uvedeném v odstavci 3, pouze pokud jde o její určitá ustanovení.

5. V případech, na něž se vztahují články 51, 52 a 53, není dělitelnost ustanovení smlouvy přípustná.

Článek 45

Ztráta práva dovolávat se důvodu neplatnosti smlouvy nebo jejího zániku, odstoupení od ní nebo přerušeni jejího provádění

Stát se již nemůže dovolávat neplatnosti smlouvy nebo jejího zániku, odstoupení od ní ne-

bo přerušeni jejího provádění podle článků 49 až 50 nebo článků 60 a 62, jestliže poté, co se dověděl o skutečnostech:

- a) buď výslovně souhlasil s tím, že podle okolností smlouva je buď platná, nebo zůstává v platnosti, anebo že se bude pokračovat v jejím provádění; nebo
- b) musí se z jeho chování usoudit, že mlčky souhlasil s tím, že podle okolností smlouva je buď platná, nebo zůstává v platnosti, anebo že se bude pokračovat v jejím provádění.

Oddíl 2: Neplatnost smluv

Článek 46

Ustanovení vnitrostátního práva o oprávnění uzavírat smlouvy

1. Skutečností, že při vyjádření souhlasu státu s tím, že bude vázán smlouvou, došlo k porušení některého z ustanovení jeho vnitrostátního práva týkajícího se oprávnění uzavírat smlouvy, se stát nemůže dovolávat jako důvodu pro zrušení svého souhlasu, ledaže toto porušení bylo zjevné a týká se zvlášť důležitého pravidla jeho vnitrostátního práva.

2. Porušení je zjevné, jestliže je objektivně zřejmé kterémukoliv státu postupujícímu v této věci podle obvyklé praxe a v dobré víře.

Článek 47

Zvláštní omezení zmocnění vyjádřit souhlas státu

Bylo-li zmocnění zástupce vyjádřit souhlas státu s tím, že bude vázán určitou smlouvou, podmíněno zvláštním omezením, pak skutečností, že zástupce nechal zřetel na takové omezení, se ne- lze dovolávat jako důvodu pro zrušení vyjádřeného souhlasu, ledaže toto omezení bylo oznámeno ostatním státům účastnícím se jednání před vyjádřením tohoto souhlasu.

Článek 48

Omyl

1. Stát se může dovolávat omylu ve smlouvě jako důvodu pro zrušení svého souhlasu s tím, že bude vázán smlouvou, jestliže se omyl týká skutečností nebo situace, jejichž existenci tento stát předpokládal v době uzavření smlouvy a které byly podstatným základem souhlasu tohoto státu s tím, že bude vázán smlouvou.

2. Odstavce 1 se nepoužije, jestliže zmíněný stát přispěl svým chováním k tomuto omylu nebo jestliže vzhledem k okolnostem mohl tento stát možnost omylu předpokládat.

3. Omyl týkající se pouze znění textu smlouvy se nedotýká platnosti smlouvy; v tomto případě se použije článku 79.

Článek 49

Podvod

Uzavřel-li stát smlouvu pod vlivem podvodného jednání jiného státu, který se účastnil jednání, může se dovolávat podvodu jako důvodu pro zrušení svého souhlasu s tím, že bude vázán smlouvou.

Článek 50

Podplacení zástupce státu

Bylo-li vyjádření souhlasu státu s tím, že bude vázán smlouvou, dosaženo přímým nebo nepřímým podplacením jeho zástupce, jehož se dopustil druhý stát účastnící se jednání, může se stát dovolávat tohoto podplacení jako důvodu pro zrušení svého souhlasu s tím, že bude vázán smlouvou.

Článek 51

Donucení zástupce státu

Souhlas státu s tím, že bude vázán smlouvou, jehož bylo dosaženo donucením zástupce státu činy nebo hrozbami, je bez jakéhokoliv právního účinku.

Článek 52

Donucení státu hrozbou síly nebo použitím síly

Každá smlouva, jejíž uzavření bylo dosaženo hrozbou síly nebo použitím síly za porušení zásad mezinárodního práva vtělených do Charty Organizace spojených národů, je nulitní.

Článek 53

Smlouvy, které jsou v rozporu s imperativní normou obecného mezinárodního práva (ius cogens)

Každá smlouva, která v době svého uzavření je v rozporu s imperativní normou obecného mezinárodního práva, je nulitní. Pro účely této úmluvy je imperativní normou obecného mezinárodního práva norma přijatá a uznaná mezinárodním společenstvím států jako celkem za normu, od níž není dovoleno se odchýlit a která může být změněna pouze novou normou obecného mezinárodního práva stejné povahy.

Oddíl 3: Zánik smluv a přerušování jejich provádění

Článek 54

Zánik smlouvy nebo odstoupení od ní na základě ustanovení smlouvy nebo se souhlasem stran

Zánik smlouvy nebo odstoupení některé strany od ní může nastat:

- a) v souladu s ustanovením smlouvy; nebo
- b) kdykoliv se souhlasem všech stran po poradě s ostatními smluvními státy.

Článek 55

Zmenšení počtu stran mnohostranné smlouvy pod počet nutný pro její vstup v platnost

Pokud smlouva nestanoví jinak, mnohostranná smlouva nezanikne pouze z toho důvodu, že počet stran klesl pod počet potřebný pro její vstup v platnost.

Článek 56

Výpověď nebo odstoupení od smlouvy, která neobsahuje ustanovení o zániku, výpovědi nebo odstoupení

1. Smlouvu, která neobsahuje ustanovení o svém zániku a která nepředvídá, že může být vypovězena nebo že od ní může být odstoupeno, není možno vypovědět nebo od ní odstoupit, ledaže:

- a) je potvrzeno, že bylo úmyslem stran připustit možnost výpovědi nebo odstoupení; nebo
- b) právo smlouvu vypovědět nebo od ní odstoupit lze vyvodit z povahy smlouvy.

2. Strana musí oznámit nejméně dvanáct měsíců předem svůj úmysl smlouvu vypovědět nebo od ní odstoupit v souladu s ustanoveními odstavce 1.

Článek 57

Přerušování provádění smlouvy podle jejich ustanovení nebo se souhlasem stran

Provádění smlouvy ve vztahu ke všem stranám nebo k určité straně může být přerušeno:

- a) v souladu s ustanoveními smlouvy; nebo
- b) kdykoliv se souhlasem všech smluvních stran po poradě s druhými smluvními státy.

Článek 58

Přerušování provádění mnohostranné smlouvy dohodou pouze mezi některými stranami

1. Dvě nebo více stran mnohostranné smlouvy mohou uzavřít dohodu o tom, že dočasně a pouze ve vzájemných vztazích přerušují provádění ustanovení smlouvy, jestliže:

- a) smlouva připouští možnost takového přerušování;
- b) takové přerušování není smlouvou zakázáno a za podmínky, že přerušování
  - i) není na újmu ani výkonu práv, která ze smlouvy vyplývají pro druhé strany, ani plnění jejich závazků;
  - ii) není neslučitelné s předmětem a účelem smlouvy.

2. Pokud v případě podle odstavce 1 písmeno a) smlouva nestanoví jinak, příslušné strany musí oznámit druhým stranám svůj úmysl uzavřít takovou dohodu a uvést ta ustanovení smlouvy, jejichž provádění hodlají přerušit.

Článek 59

Zánik smlouvy nebo přerušení jejího provádění v důsledku uzavření pozdější smlouvy

1. Smlouva se považuje za zaniklou, jestliže všechny její strany uzavřou pozdější smlouvu o témž předmětu a:

- a) z pozdější smlouvy vyplývá nebo je jinak potvrzeno, že úmyslem stran bylo upravit daný předmět touto smlouvou; nebo
- b) ustanovení pozdější smlouvy jsou natolik neslučitelná s ustanoveními smlouvy dřívější, že není možné provádět obě smlouvy současně.

2. Provádění dřívější smlouvy se považuje pouze za přerušení, jestliže to vyplývá z pozdější smlouvy, nebo je-li jinak potvrzeno, že to bylo úmyslem stran.

Článek 60

Zánik smlouvy nebo přerušení jejího provádění v důsledku jejího porušení

1. Podstatné porušení dvoustranné smlouvy jednou ze stran opravňuje druhou stranu, aby se dovolávala porušení jako důvodu pro zánik smlouvy nebo pro přerušení jejího provádění zcela nebo zčásti.

2. Podstatné porušení mnohostranné smlouvy jednou ze stran opravňuje:

- a) druhé strany přerušit jednomyslnou dohodou provádění smlouvy zcela nebo zčásti nebo jí ukončit
  - 1) buď ve vztazích mezi nimi a státem, který smlouvu porušil;
  - 2) nebo mezi všemi stranami;
- b) stranu zvlášť dotčenou porušením, aby se dovolávala porušení jako důvodu pro přerušení provádění smlouvy zcela nebo zčásti ve vztazích mezi ní a státem, který smlouvu porušil;
- c) kteroukoliv stranu, kromě státu, který smlouvu porušil, aby se dovolávala porušení jako důvodu pro přerušení provádění smlouvy zcela nebo zčásti, pokud jde o ni samu, jestliže smlouva je takové povahy, že podstatná porušení jejích ustanovení jednou stranou zásadně mění postavení každé strany, pokud jde o další plnění jejích závazků vyplývajících ze smlouvy.

3. Pro účely tohoto článku podstatné porušení smlouvy spočívá:

- a) v takovém odmítnutí smlouvy, jaké tato úmluva nedovoluje nebo
- b) v porušení ustanovení, které je podstatné pro plnění předmětu s účelu smlouvy.

4. Předchozí odstavce se nedotýkají žádného ustanovení smlouvy použitelného v případě jejího porušení.

5. Odstavec 1 až 3 se nedotýkají ustanovení

o ochraně lidské osobnosti, která jsou obsažena ve smlouvách humanitní povahy, zvláště ne ustanovení zakazujících jakékoliv represálie vůči osobám chráněným takovými smlouvami.

Článek 61

Dodatečná nemožnost plnění

1. Strana se může dovolávat nemožností plnění smlouvy jako důvodu pro její zánik nebo pro odstoupení od ní, jestliže tato nemožnost vyplývá z trvalé ztráty nebo zničení předmětu nezbytného pro provádění smlouvy. Je-li nemožnost dočasná, je možno se jí dovolávat pouze jako důvodu pro přerušení provádění smlouvy.

2. Nemožností plnění se nemůže strana dovolávat jako důvodu pro zánik smlouvy, odstoupení od ní nebo přerušení jejího provádění, jestliže tato nemožnost plnění vznikla v důsledku toho, že strana poruší buď závazek plynoucí ze smlouvy nebo jiný mezinárodní závazek, který převzala vůči kterékoliv druhé straně smlouvy.

Článek 62

Podstatná změna poměrů

1. Podstatné změny poměrů, která nastala se zřetelem na poměry existující v době uzavření smlouvy a která předtím nebyla stranami předvídána, se nelze dovolávat jako důvodu pro zánik smlouvy nebo pro odstoupení od ní, ledaže:

- a) existence těchto poměrů tvořila podstatný základ souhlasu stran s tím, že budou vázány smlouvou, a
- b) tato změna zásadně mění rozsah závazků, které mají být podle smlouvy ještě plněny.

2. Podstatné změny poměrů se nelze dovolávat jako důvodu pro zánik smlouvy nebo pro odstoupení od ní, jestliže:

- a) jde o smlouvu, která stanoví státní hranice; nebo
- b) podstatná změna je důsledkem toho, že strana, která se jí dovolává, porušila buď závazek plynoucí ze smlouvy nebo jakýkoliv jiný mezinárodní závazek, který převzala vůči kterékoliv druhé straně smlouvy.

3. Jestliže se strana podle předchozích odstavců může dovolávat podstatné změny poměrů jako důvodu pro zánik smlouvy nebo pro odstoupení od ní, může se rovněž dovolávat této změny jako důvodu pro přerušení provádění smlouvy.

Článek 63

Přerušení diplomatických nebo konzulárních styků

Přerušení diplomatických nebo konzulárních styků mezi stranami smlouvy nemá vliv na právní vztahy, které ze smlouvy vznikly, s výjimkou těch

případů, kdy trvání diplomatických nebo konzulárních styků je nezbytné k provádění smlouvy.

Článek 64

Vznik nové imperativní normy obecného mezinárodního práva (*ius cogens*)

Vznikne-li nová imperativní norma obecného mezinárodního práva, každá smlouva, která je v rozporu s touto normou, se stane neplatnou a zanikne.

Oddíl 4: Řízení

Článek 65

Řízení o neplatnosti smlouvy, o jejím zániku, o odstoupení od smlouvy, nebo o přerušení jejího provádění

1. Strana, která se na základě ustanovení této úmluvy dovolává buď vady ve svém souhlasu být vázána smlouvou, nebo důvodu pro popření platnosti smlouvy, a to pro její zánik, pro odstoupení od ní nebo pro přerušení jejího provádění, musí svůj požadavek oznámit ostatním stranám. V oznámení musí být uvedeno zamýšlené opatření, pokud jde o smlouvu, a jeho odůvodnění.

2. Jestliže po uplynutí lhůty, která, s výjimkou případů zvláštní naléhavosti, nemá být kratší než tři měsíce ode dne obdržení oznámení, žádná strana nevznesla námitku, může strana, která učinila oznámení, provést zamýšlené opatření způsobem uvedeným v článku 67.

3. Jestliže však některá z ostatních stran vznesla námitku, jsou strany povinny hledat řešení prostředky uvedenými v článku 33 Charty Organizace spojených národů.

4. Nic v předchozích odstavcích se nedotýká práv nebo závazků stran vyplývajících z ustanovení o řešení sporů, která jsou mezi nimi v platnosti.

5. Skutečnost, že některý stát nezaslal oznámení předepsané v odstavci 1, nebrání tomuto státu zaslat toto oznámení jako odpověď druhé straně, která požaduje plnění smlouvy nebo která se dovolává jejího porušení; tím není dotčeno ustanovení článku 45.

Článek 66

Soudní, rozhodčí a smírčí řízení

Jestliže v průběhu dvanácti měsíců následujících po dni, kdy byla vznesena námitka, nebylo dosaženo řešení v souladu s článkem 65 odstavce 3, bude se postupovat takto:

a) každá strana sporu týkajícího se použití nebo výkladu článku 53 nebo 64 může spor předložit písemným podáním k rozhodnutí Mezinárodnímu soudnímu dvoru, ledaže se strany společně dohodly předložit spor rozhodčím;

b) každá strana sporu týkajícího se použití nebo výkladu jakéhokoliv jiného článku v části V této úmluvy může zahájit řízení uvedené v příloze k této úmluvě tím, že o to požádá generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 67

Listiny o prohlášení smlouvy za neplatnou, za zaniklou, o odstoupení od smlouvy nebo o přerušení jejího provádění

1. Oznámení podle článku 65 odstavce 1 musí být učiněno písemně.

2. Jakýkoliv úkon prohlašující smlouvu za neplatnou nebo za zaniklou nebo úkon, jímž se od smlouvy odstupuje nebo se přerušuje její provádění na základě ustanovení smlouvy nebo na základě článku 65 odstavců 2 nebo 3 musí být učiněn ve formě listiny, která se zasílá ostatním stranám. Jestliže listina není podepsána hlavou státu, předsedou vlády nebo ministrem zahraničních věcí, může být od zástupce státu, který činí oznámení, požadováno předložení jiné moci.

Článek 68

Odvolání oznámení a listin uvedených v článcích 65 a 67

Oznámení nebo listina uvedené v článcích 65 a 67 mohou být odvolány kdykoliv před tím, než vstoupí v platnost.

Oddíl 5: Následky neplatnosti smlouvy, jejího zániku nebo přerušení jejího provádění

Článek 69

Následky neplatnosti smlouvy

1. Smlouva, jejíž neplatnost je zjištěna podle této úmluvy, je neplatná. Ustanovení neplatné smlouvy nemají žádnou právní sílu.

2. Jestliže však na základě takové smlouvy byly provedeny nějaké úkony, pak:

- každá strana může žádat od kterékoliv druhé strany, aby pokud možno vytvořila v jejich vzájemných vztazích stav, který by existoval, kdyby nedošlo k těmto úkonům;
- úkony provedené v dobré víře před tím, než došlo k dovolání se neplatnosti, nestávají se protiprávními pouze proto, že smlouva je neplatná.

3. V případech, na něž se vztahují články 43, 50, 51 a 52, se nepoužije odstavce 2 vůči straně, která je odpovědná za podvod, podplacení nebo donucení.

4. V případech, kdy souhlas určitěho státu s tím, že bude vázán mnohostrannou smlouvou, je neplatný, použije se ve vztazích mezi tímto státem a stranami smlouvy výše uvedených pravidel.

Článek 70

Následky zániku smlouvy

1. Pokud smlouva nestanoví jinak nebo se strany nedohodnou jinak, zánik smlouvy podle jejích ustanovení nebo v souladu s touto úmluvou:

- a) zprošťuje strany povinností pokračovat v plnění smlouvy;
- b) se nedotýká žádného práva, závazku nebo právního postavení stran, které vznikly při provádění smlouvy do jejího skončení.

2. Vypoví-li stát mnohostrannou smlouvu nebo od ní odstoupí, použije se odstavce 1 ve vztazích mezi tímto státem a každou z ostatních smluvních stran ode dne, kdy výpověď nebo odstoupení nabyl účinnosti.

Článek 71

Následky neplatnosti smlouvy, která je v rozporu s imperativní normou obecného mezinárodního práva

1. Je-li smlouva neplatná podle článku 53, mají strany povinnost:

- a) vyloučit co možno nejvíce následky každého úkonu, k němuž došlo na základě ustanovení, které je v rozporu s imperativní normou obecného mezinárodního práva; a
- b) uvést své vzájemné vztahy v soulad s imperativní normou obecného mezinárodního práva.

2. Stane-li se smlouva neplatnou a zanikne-li podle článku 64, zánik smlouvy:

- a) zprošťuje strany od povinností pokračovat v plnění smlouvy;
- b) se nedotýká žádného práva, závazku nebo právního postavení stran vzniklých při provádění smlouvy před jejím zánikem; tato práva, závazky nebo situace mohou však být nadále zachovány pouze tehdy, pokud jejich zachování samo o sobě není v rozporu s novou imperativní normou obecného mezinárodního práva.

Článek 72

Následky přerušeni provádění smlouvy

1. Pokud smlouva nestanoví jinak nebo se strany nedohodly jinak, přerušeni provádění smlouvy podle jejích ustanovení nebo podle této úmluvy:

- a) zprošťuje strany, mezi nimiž je provádění smlouvy přerušeno, závazku plnit smlouvu ve svých vzájemných vztazích po dobu přerušeni;
- b) nedotýká se jinak právních vztahů vzniklých ze smlouvy mezi stranami.

2. Po dobu přerušeni provádění se musí strany zdržet veškerého jednání, které by mohlo zabránit opětovnému provádění smlouvy.

ČÁST VI

RŮZNÁ USTANOVENÍ

Článek 73

Sukcese států, odpovědnost států nebo vznik válečného stavu

Ustanovení této úmluvy se nebudou dotýkat žádné otázky, která v souvislosti se smlouvou může vzniknout ze sukcese států, z mezinárodní odpovědnosti států nebo ze vzniku válečného stavu mezi státy.

Článek 74

Diplomatické nebo konzulární styky a uzavírání smluv

Přerušeni diplomatických nebo konzulárních styků nebo neexistence těchto styků mezi dvěma nebo více státy nebrání uzavírání smluv mezi těmito státy. Uzavření smlouvy nemá samo o sobě vliv na stav v oblasti diplomatických nebo konzulárních styků.

Článek 75

Případ útočného státu

Ustanovení této úmluvy nemají vliv na závazky vztahující se ke smlouvě, které mohou útočnému státu vzniknout v důsledku opatření provedených podle Charty Organizace spojených národů vzhledem k agresi, již se tento stát dopustil.

ČÁST VII

DEPOZITÁŘI, OZNÁMENÍ, OPRAVY A REGISTRACE

Článek 76

Depozitáři smluv

1. Depozitáře smlouvy mohou určit státy, které se zúčastnily jednání, buď přímo ve smlouvě nebo jakýmkoli jiným způsobem. Depozitářem může být jeden nebo více států, mezinárodní organizace nebo nejvyšší správní úředník takové organizace.

2. Funkce depozitáře smlouvy mají mezinárodní povahu a depozitář musí při výkonu svých funkcí jednat nestranně. Tuto povinnost nesmí ovlivnit zejména skutečnost, že smlouva mezi některými ze stran nevstoupila v platnost, nebo vznikne-li mezi některým státem a depozitářem rozpor týkající se výkonu funkcí depozitáře.

Článek 77

Funkce depozitářů

1. Pokud smlouva nestanoví jinak nebo smluvní státy se nedohodly jinak, funkce depozitářů spočívá zejména:

- a) v úschově původního textu smlouvy a plných mocí, které mu byly předány;
- b) v pořizování ověřených opisů shodných s původním textem a všech dalších textů smlouvy v jiných jazycích, které mohou být podle smlouvy požadovány, a v jejich zaslání smluvním stranám a státům, které mají působnost stát se stranami smlouvy;
- c) v přijímání podpisů smlouvy, v přijímání a v uschovávání všech listin, oznámení a sdělení vztahujících se ke smlouvě;
- d) v zjišťování, zda podpis, listina, oznámení nebo sdělení týkající se smlouvy jsou v dobré a náležité formě a v upozornění příslušného státu v případě potřeby;
- e) v informování smluvních stran a států, které jsou oprávněny stát se stranami smlouvy, o listinách, oznámeních a sděleních týkajících se smlouvy;
- f) v informování států, které jsou oprávněny stát se stranami smlouvy, o datu, kdy byl přijat nebo uložen potřebný počet podpisů, ratifikačních listin, listin o přijetí, schválení nebo přístupu, vyžadovaný pro vstup smlouvy v platnost;
- g) v registraci smlouvy u sekretariátu Organizace spojených národů;
- h) v plnění funkcí uvedených v jiných ustanoveních této úmluvy.

2. Vznikne-li rozpor mezi některým státem a depozitářem o výkonu jeho funkcí, depozitář musí upozornit na tuto záležitost signatářské státy, smluvní státy a příslušný orgán mezinárodní organizace, jestliže se jí věc týká.

Článek 78

Oznámení a sdělení

S výjimkou případů, kdy smlouva nebo tato úmluva stanoví jinak, oznámení nebo sdělení, které má být učiněno kterýmkoliv státem podle této úmluvy:

- a) se předává buď přímo státům, není-li depozitář, nebo depozitáři;
- b) je považováno za podané příslušným státem okamžikem jeho přijetí státem, jemuž bylo určeno, popřípadě okamžikem jeho přijetí depozitářem;
- c) je-li předáno depozitáři, považuje se za přijaté státem, jemuž je určeno, okamžikem, kdy tento stát byl informován depozitářem v souladu s článkem 77 odstavec 1 písmeno e).

Článek 79

Oprava chyb v textech nebo ověřených opisech smluv

1. Jestliže po stanovení autentického textu smlouvy se signatářské a smluvní státy společně

shodly, že v textu je chyba, bude tato chyba, jestliže tyto státy nerozhodly o jiném způsobu opravy, opravena:

- a) provedením příslušné opravy textu a jejím parafováním náležitě zmocněnými představiteli;
- b) vyhotovením listiny nebo výměnou listin obsahujících dohodnutou opravu textu;
- c) vyhotovením opraveného textu celé smlouvy tímž postupem jako při vyhotovení původního textu.

2. Jde-li o smlouvu, pro níž byl určen depozitář, uvědomí tento depozitář signatářské státy a smluvní státy o chybě a o návrhu na její opravu s uvedením přiměřené lhůty, v níž může být proti navržené opravě vznesena námitka. Jestliže do skončení této lhůty:

- a) nebyla vznesena žádná námitka, depozitář provede a parafová opravu v textu, vyhotoví protokol o opravě textu a zašle jeho opisy smluvním stranám a státům, které jsou oprávněny stát se stranami smlouvy;
- b) byla vznesena námitka, depozitář oznámí námitku signatářským a smluvním státům.

3. Pravidla uvedená v odstavci 1 a 2 se použijí rovněž v těch případech, byl-li text autenticky vyhotoven ve dvou nebo více původních jazycích a objeví-li se mezi různými texty rozdíl, který musí být opraven po dohodě signatářských a smluvních států.

4. Opravený text nahrazuje od počátku vadný text, ledaže signatářské státy a smluvní státy rozhodly jinak.

5. Oprava textu smlouvy, která byla zaregistrována, se oznámí sekretariátu Organizace spojených národů.

6. Zjistí-li se chyba v ověřeném opisu smlouvy, depozitář vyhotoví protokol o opravě a zašle jeho opisy signatářským a smluvním státům.

Článek 80

Registrace a publikace smluv

1. Smlouvy se zasílají po svém vstupu v platnost sekretariátu Organizace spojených národů podle okolností k registraci nebo k zařazení a zápisu do rejstříku, jakož i k publikaci.

2. Funkce depozitáře zahrnuje zmocnění vykonávat úkony podle předchozího odstavce.

ČÁST VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 81

Podpis

Tato úmluva bude otevřena k podpisu všem státům, které jsou členy Organizace spojených

národů nebo některé odborné organizace nebo Mezinárodní agentury pro atomovou energii, nebo jsou stranami Statutu Mezinárodního soudního dvora a kterémukoliv jinému státu, který bude vyzván Valným shromážděním Organizace spojených národů, aby se stal stranou úmluvy, a to do 30. listopadu 1989 u spolkového ministerstva zahraničních věcí Rakouské republiky a poté do 30. dubna 1970 v sídle Organizace spojených národů v New Yorku.

Článek 82

Ratifikace

Tato úmluva podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 83

Přístup

Tato úmluva bude otevřena k přístupu každému státu, jenž náleží do některé z kategorií uvedených v článku 81. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 84

Vstup v platnost

1. Tato úmluva vstoupí v platnost třicátého dne po dni uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

2. Pro každý stát, který úmluvu ratifikuje nebo k ní přistoupí po uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, vstoupí úmluva v platnost třicátého dne po uložení jeho ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Článek 85

Autentické texty

Původní vyhotovení této úmluvy, jejíž anglický, čínský, francouzský, ruský a španělský text jsou stejně autentické, bude uloženo u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Na důkaz toho podepsaní zmocněnci, kteří byli řádně zmocněni svými vládami, tuto úmluvu podepsali.

Dáno ve Vídni dne dvacátého třetího května roku tisícího devítistého šedesátého devátého.

PŘÍLOHA

1. Generální tajemník Organizace spojených národů založí a vede seznam smírčích soudců z kvalifikovaných právníků. Za tím účelem se vyzývá každý stát, který je členem Organizace spojených národů nebo stranou této úmluvy, aby navrhl dva smírčí soudce, jejichž jména budou pojata do seznamu. Smírčí soudci, včetně těch, kteří mají nastoupit na případně uprázdněné místo, se určují na období pěti let, které se může opakovat. Smírčí soudce, jehož období skončí, bude pokračovat ve výkonu funkce, pro niž byl vybrán, podle následujícího odstavce.

2. Jestliže je generálnímu tajemníkovi předložena žádost podle článku 66, generální tajemník předloží spor smírčí komisi zřízené takto:

Stát nebo státy, které jsou jednou ze sporných stran, jmenují:

- a) jednoho smírčího soudce, který je občanem tohoto státu nebo jednoho z těchto států, vybraného buď z osob uvedených v seznamu podle odstavce 1 nebo z jiných osob, a
- b) jednoho smírčího soudce, který není občanem tohoto státu nebo jednoho z těchto států, vybraného z osob uvedených v seznamu.

Stát nebo státy, které jsou druhou spornou stranou, jmenují dva smírčí soudce stejným způsobem. Čtyři smírčí soudci, které si strany vybraly, musí být jmenováni ve lhůtě šedesáti dnů ode dne, kdy generální tajemník obdržel žádost.

Do šedesáti dnů od posledního jmenování jmenují čtyři smírčí soudci pátého smírčího soudce, vybraného z osob uvedených v seznamu, který bude předsedou.

Jestliže ke jmenování předsedy nebo některého z ostatních smírčích soudců nedojde ve lhůtách

uvedených pro toto jmenování, bude jmenování provedeno generálním tajemníkem do šedesáti dnů po uplynutí příslušné lhůty. Generální tajemník může jmenovat předsedou buď jednu z osob uvedených v seznamu, nebo některého z členů Komise pro mezinárodní právo. Každá ze lhůt, v nichž má být provedeno jmenování, může být prodloužena dohodou sporných stran.

Každé uprázdněné místo musí být obsazeno čímž způsobem jako při původním jmenování.

3. Smírčí komise sama stanoví způsob řízení. Se souhlasem sporných stran může smírčí komise požádat kteroukoliv smluvní stranu o sdělení jejího ústního nebo písemného stanoviska. Rozhodnutí a doporučení smírčí komise se přijímají většinou hlasů z jejich pěti členů.

4. Smírčí komise může upozornit sporné strany na jakékoliv opatření, které může usnadnit přátelské urovnání sporu.

5. Smírčí komise vyslechne strany, posoudí nároky a námítky a učiní stranám návrhy, aby jim pomohla dospět k přátelskému urovnání sporu.

6. Smírčí komise vypracuje zprávu do dvanácti měsíců od svého ustanovení. Její zpráva se ukládá u generálního tajemníka a zasílá sporným stranám. Zpráva komise, včetně závěra o právních skutečnostech a včetně právních úvah v ní obsažených, nezavazuje strany a má jen povahu doporučení předkládaných k posouzení stranám za účelem usnadnění přátelského urovnání sporu.

7. Generální tajemník poskytuje smírčí komisi potřebnou pomoc a prostředky. Náklady smírčí komise jsou hrazeny Organizací spojených národů.

16

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 29. října 1987

o Dohodě o kulturní spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky
a vládou Keňské republiky

Dne 2. října 1986 byla v Nairobi podepsána republiky. Dohoda vstoupila v platnost dnem podpisu.
Dohoda o kulturní spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Keňské České znění Dohody se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

DOHODA

o kulturní spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky
a vládou Keňské republiky

Vláda Československé socialistické republiky
a vláda Keňské republiky

vedeny přáním rozvíjet styky a spolupráci
v oblasti kultury, vědy, školství a zdravotnictví,

přesvědčeny, že tato spolupráce přispěje
k prohloubení přátelských vztahů mezi oběma
státy,

rozhodly se uzavřít tuto dohodu a za tím úče-
lem se dohodly takto:

Článek 1

Smluvní strany budou podporovat spolupráci
v oblasti kultury, umění, vědy, školství, hromad-
ných sdělovacích prostředků, filmu, zdravotnictví
a sportu.

Článek 2

Smluvní strany budou usnadňovat podle svých
možností studium dějepisu, kultury a zeměpisu
druhého státu na svých školách, jakož i studium
těchto oborů ve výzkumných ústavech. Budou
šlábat, aby v učebnicích a školních osnovách byly

šifeny objektivní informace o umění, kultuře, lite-
ratuře, jazyku, dějinách a zeměpisu druhého stá-
tu.

Článek 3

Smluvní strany budou v souladu se svými
možnostmi poskytovat stipendia studentům a post-
graduům ke studiu na svých vysokých školách
a v jiných vzdělávacích zařízeních.

Článek 4

Smluvní strany prozkoumají otázky vzájem-
ného uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělá-
ní, diplomů a vědeckých hodností udělovaných po-
dle vnitrostátních předpisů druhého státu. Uzna-
jí-li to za nezbytné, sjednají o tomto zvláštní do-
hodu.

Článek 5

Smluvní strany budou usnadňovat v rámci
předpisů platných v jejich státech občanům dru-
hého státu plnění jejich úkolů prováděných podle
této dohody.

Oběma státu vysílající smluvní strany jsou povinny dodržovat vnitrostátní předpisy přijímací smluvní strany.

Článek 6

Smluvní strany budou za účelem plnění této dohody sjednávat vždy na určitá období programy spolupráce, které budou zahrnovat dohodnuté akce, jakož i finanční podmínky.

Článek 7

Tato dohoda podléhá schválení podle vnitrostátních předpisů států obou smluvních stran a

vstoupí v platnost dnem písemného oznámení o tomto schválení oběma smluvními stranami.

Článek 8

Tato dohoda se sjednává na dobu 5 let a poté bude automaticky prodlužována vždy o dalších 5 let, pokud ji některá ze smluvních stran písemně nevypoví nejméně 6 měsíců před uplynutím probíhajícího období platnosti.

Dáno v Nairobi dne 2. října 1986 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a anglickém, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za vládu

Československé socialistické republiky:

M. Dudáš v. r.

Za vládu Keňské republiky:

B. A. Kiplagat v. r.

17

VYHLÁŠKA

ministerstva školství České socialistické republiky a ministerstva práce a sociálních věcí
České socialistické republiky

ze dne 24. února 1988,

kteřou se mění vyhláška č. 3/1987 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, středních odborných učilišť pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštních odborných učilišť

Ministerstvo školství České socialistické republiky a ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky stanoví po projednání se zúčastněnými ústředními orgány podle § 24 odst. 3 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon):

Čl. I

Příloha vyhlášky ministerstva školství České socialistické republiky a ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky č. 3/1987 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, středních odborných učilišť pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštních odborných učilišť, se mění takto:

Ministryně práce a sociálních věcí
České socialistické republiky:

RSDr. Baumruková v. r.

V části b) „Ve všech odvětvích národního hospodářství“ se věta na konci této části vypouští a nahrazuje větou, která zní: „Všechny učební a studijní obory, v nichž se žáci připravují pro organizace stanovené s ohledem na potřeby stabilizace pracovníků¹⁾ ve vybraných územích při západní hranici Československé socialistické republiky vymezených vládou Československé socialistické republiky.²⁾“.

Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. března 1988.

Ministr školství
České socialistické republiky:

Juliš v. r.

¹⁾ Organizace stanovené učebními profesními národními odbornými a odbornými s Českou plánovací komisí a ministerstvem práce a sociálních věcí ČR podle usm. vlády ČR č. 21/1988.

²⁾ Územní ohraničení ČR částka 2/1988.

18

VYHLÁŠKA

Státní plánovací komise

ze dne 9. února 1988

o krácení fondů paliv a energie

Státní plánovací komise podle § 17 odst. 4 zákona č. 145/1970 Sb., o národohospodářském plánování, stanoví:

§ 1

(1) Tato vyhláška upravuje postup krácení dodávkových fondů paliv a energie stanovených rozpisem plánu při nevhodném využívání paliv a energie zjištěném orgány státní energetické inspekce při provádění kontrol podle zvláštních předpisů.¹⁾

(2) Za nevhodné využívání paliv a energie se považují případy, ve kterých orgány státní energetické inspekce zjistí nedostatky v energetickém hospodářství, které ovlivňují výši spotřeby paliv a energie, a uloží organizaci pokutu podle zákona o státní energetické inspekci.²⁾

(3) Palivy a energií se pro účely této vyhlášky rozumí:

- a) uhlí černé energetické,
- b) uhlí černé koksovateľné,
- c) uhlí hnědé, lignit a brikety hnědouhelné,
- d) koks,
- e) plyn zemní karboňský a naftový,
- f) svítiplyn,
- g) oleje topné lehké,
- h) olej topný M a S,
- i) olej topný nízkosírný TD a M,
- j) energie elektrická,
- k) ostatní paliva a energie vyráběné (přepřacované) z paliv uvedených v odstavci 3 písm. a) až j).

§ 2

(1) Orgán státní energetické inspekce oznámí zjištěný rozsah nevhodného využívání paliv a energie držitelům fondu a bilančnímu gestorovi příslušného paliva nebo energie.³⁾

(2) Vyhodnocení rozsahu nevhodnosti u paliv a energie uvedených v § 1 odst. 3 písm. a) až j) se provede v měrových jednotkách těchto paliv a energie. U ostatních paliv uvedených v § 1 odst. 3 písm. k) se rozsah nevhodnosti vyhodnotí propočtem nezbytných potřeb paliv a energie uvedených v § 1 odst. 3 písm. a) až j) na jejich výrobu (přepřacování) v dané organizaci.

§ 3

(1) Na základě oznámení podle § 2 odst. 1 zajistí držitel fondu⁴⁾ do 30 dnů po doručení oznámení podle § 2 odst. 1 provedení úpravy rozpisu plánu v rozsahu zjištěné nevhodnosti až do dodávkových fondů organizace, u níž došlo k nevhodnému využívání paliv nebo energie a o provedených úpravách informuje dodavatele příslušného paliva nebo energie.

(2) Příslušné úpravy se provedou

- a) v rozpisu prováděcího plánu na rok, v němž došlo k uložení pokuty za nevhodné využívání paliv a energie,
- b) v následujících letech v rozpisu 8. pětiletého plánu.

(3) S množstvím paliva nebo energie, o které je snížen dodávkový fond, disponuje držitel fondu jako s rezervou.⁵⁾ Rezervu nelze použít ve prospěch organizace, u níž bylo nevhodné využívání paliv a energie zjištěno.

(4) Na základě úpravy rozpisu plánu podle odstavce 1 jsou organizace povinny přistoupit na změnu svých závazků.⁶⁾ Je-li odběratelská organizace současně dodavatelem paliv a energie pro jiné organizace nebo obyvatelstvo, nesmí na ně přesouvat krácení svých dodávkových fondů.

§ 4

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1988 a platí do 31. prosince 1990.

Místopředseda vlády ČSSR
a předseda Státní plánovací komise:
Ing. Potáč v. r.

¹⁾ § 2 a 3 zákona č. 88/1987 Sb., o státní energetické inspekci.

²⁾ § 10 odst. 1 písm. a), b) a e) zákona č. 88/1987 Sb.

³⁾ Ve smyslu § 8 odst. 5 zákona č. 88/1987 Sb.

⁴⁾ Ve smyslu vyhlášky Státní plánovací komise a Státní arbitráže ČSSR č. 48/1980 Sb., o hmotném bilancování a projednávání dodavateľsko-odběratelských vztahů v plánovacím procesu.

⁵⁾ § 25 zákona č. 145/1970 Sb., o národohospodářském plánování.

⁶⁾ § 125 hospodářského zákoníku.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Slovenský banský úrad

vydal podľa § 57 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon) a podľa § 10 písm. a) zákona SNR č. 42/1972 Zb. o organizácii a o rozšírení dozoru štátnej banskej správy po dohode s príslušnými výbormi odborových zväzov a s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy **výnos z 29. decembra 1987 č. 4401/1987 o plánoch zdolávania závažných prevádzkových nehôd v hlbinných baniach a výnos z 29. decembra 1987 č. 2000/1987 o plánoch zdolávania závažných prevádzkových nehôd pri vrtných a geofyzikálnych prácach a pri ťažbe, úprave a podzemnom uskladňovaní kvapalných nerastov a plynov v prírodných horninových štruktúrach.**

Oba výnosy nadobúdajú účinnosť 1. júlom 1988.

Výnosy budú uverejnené v Ústrednom vestníku SSR a možno do nich nazrieť na Slovenskom banskom úrade a obvodných banských úradoch.

OZNÁMENÍ O UZAVŘENÍ MEZINÁRODNÍCH SMLUV

Federální ministerstvo zahraničních věcí

oznamuje, že dne 15. prosince 1987 byla v Praze podepsána Dohoda o dvoustranné vědeckotechnické spolupráci v oblasti vývoje a zdokonalování dopravních a technických plavidel a vypracování projektů na opravy a rekonstrukci osobních lodí uzavřená mezi federálním ministerstvem všeobecného strojírenství ČSSR a ministerstvem říčního loďstva Ruské sovětské federativní socialistické republiky.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 16 dnem podpisu a bude platit do 31. prosince 1990.